

กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ณิชารัตน์ ชมภู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2550

**THE PREPARATION PROCESS FOR EXTERNAL QUALITY
ASSESSMENT OF PRIVATE SCHOOL IN SAMUTHPRAKARN
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

NICHARAT CHOMPHU

เลขทะเบียน.....	0198876
วันลงทะเบียน.....	10 เม.ย. 2551
เลขที่บัตรหนังสือ.....	371.2
	642327
	[2550]
	98

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Education Management

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2007

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลือ

ปริญญา ศีลศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

เสนอโดย ณิชรัตน์ ชมภู

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุนทรี ศาสตร์สาระ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศ.ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

พิมพ์ พิมภะ
..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิมพ์ใจ ภิบาลสุข)

สุนทรี ศาสตร์สาระ
..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สุนทรี ศาสตร์สาระ)

วัลลภา เทพหัสดิน
..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศ.ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

सनันจิตร์ สุนทรทรัพย์
..... กรรมการ
(รศ.ดร.सनันจิตร์ สุนทรทรัพย์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

พิมพ์ พิมภะ
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผศ. ดร. สมศักดิ์ คำริชอบ)

วันที่ ..18.. เดือน ..กุมภาพันธ์.. พ.ศ. ..2558

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.สุนทรี ศาสตราสาระ ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ดร.พิมพ์ใจ กิบาลสุข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาให้ความรู้ ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจและเปี่ยมไปด้วยความเมตตา อาจารย์ทุกท่านได้ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมาและได้กรุณาติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือด้วยความเอาใจใส่ และชี้แนะแนวทางอันเป็นประโยชน์ที่ทำให้ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงเพื่อความถูกต้องยิ่งขึ้น ประกอบด้วย นางวัฒนา รวยสำราญ นางนฤมล เนื่องช้าง นายชรัตน์ สินธุสะอาด อาจารย์โชติ เข้มแสง ผศ.สินธะวา คามศิษฐ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งอันทำให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์เจ้าหน้าที่ สาขาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ รวมทั้ง ผู้บริหาร ครู ของ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตลอดจนเจ้าหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล ต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และอาจารย์เพ็ญศรี สุขเจริญผล ผู้ให้โอกาสและมีส่วนช่วยเหลือ เป็นผลทำให้งานนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณที่มีส่วนเกื้อกูลสร้างรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ณิชารัตน์ ชมภู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑๑
สารบัญตาราง.....	๑๒
สารบัญภาพ.....	๑๓
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.5 นิยามศัพท์.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ความเป็นมาของการประกันคุณภาพ.....	9
2.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	16
2.3 กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษา.....	23
2.4 การเตรียมรับการประเมินภายนอก.....	28
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	46
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	46
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	53
4.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับ การประเมินคุณภาพภายนอก.....	55
5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	70
5.2 การอภิปรายผล.....	74
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	90
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	96
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	98
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น.....	111
ประวัติผู้เขียน	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตำแหน่งและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม และร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน.....	50
4.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการเตรียมการด้านบุคลากร.....	55
4.3 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P)	56
4.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านดำเนินการตามแผน (Do-D)	57
4.5 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check-C).....	58
4.6 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก ด้านการนำข้อมูลมาปรับปรุง และพัฒนา (Act-A).....	59
4.7 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report).....	60
4.8 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการเตรียมการด้านบุคลากร.....	61
4.9 ความคิดเห็นการเตรียมรับการประเมินภายนอก ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P).....	62
4.10 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านดำเนินการตามแผน (Do-D).....	64
4.11 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการตรวจสอบประเมินผล (Check-C).....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.12	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A).....	67
4.13	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกด้านการจัดทำรายงาน ประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี.....	78

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 การดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก.....	49

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
ชื่อผู้เขียน	ฉัตรรัตน์ ชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.สุนทรี ศาสตราสาร
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก 6 ด้าน ได้แก่ (1) การเตรียมการด้านบุคลากร (2) การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) (3) การดำเนินการตามแผน(Do-D) (4)การตรวจสอบประเมินผล(Check-C) (5) การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) (6) การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร คือ ครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่จำนวน 82 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของโรงเรียนจำนวน 82 คน และครูผู้สอน จำนวน 82 คน รวมทั้งสิ้น 246 คน จาก 82 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกครบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการด้านบุคลากร การวางแผนการปฏิบัติงาน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

2. การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

2.1 การเตรียมการด้านบุคลากรเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต ๕ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งการจัดองค์กร โครงสร้าง การบริหารงาน การกำหนดหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนมีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้โดยปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดของสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน

2.2 การวางแผนปฏิบัติงาน (Plan-P) โรงเรียนมีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ มาตรฐาน การศึกษา และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ของโรงเรียน อีกทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี แผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ แผนประชาสัมพันธ์ และแผนพัฒนาครู ซึ่งได้มีการกำหนดแนวคิด รูปแบบ ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ นอกจากนี้ได้มีการจัดประชุมการปฏิบัติงานตาม แผนและรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผน

2.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D) โรงเรียนมีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งการให้ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานตามแผนของบุคลากร การ ส่งครูไปอบรม การจัดวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การสร้างสื่อ เอกสาร และคู่มือ สำหรับผู้รับผิดชอบงานแต่ละคน การทบทวนการปฏิบัติงานและนำมาปรับปรุงแก้ไข และการ รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) โรงเรียนมีการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งการเตรียมความพร้อมสำหรับศึกษานิเทศก์ในการนิเทศติดตาม ผลการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศ ติดตามแผนการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพในสถานศึกษาของผู้ตรวจสอบการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลจำแนก ข้อมูลหาสาเหตุแล้วปรับปรุงแก้ไข การวางกรอบการประเมิน การจัดทำเครื่องมือการประเมินที่ได้ มาตรฐานและการติดตามภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีของคณะกรรมการ

2.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) โรงเรียนมีการเตรียมรับการ ประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่ง มาตรฐานที่ได้รับ การนำผลการวิเคราะห์มาจัดทำสารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน การนำจุดอ่อนและจุดแข็งมาวิเคราะห์และวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น

2.6 การจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Annual Report/Annual Report) ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน มีระดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่
การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อยู่ในระดับมาก โดยที่โรงเรียนมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและ
ผลการประเมินวิเคราะห์ตามมาตรฐานเขียนรายงานการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้สรุปผล
การประเมินแต่ละด้านและภาคผนวกจากแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Thesis Title	The Preparation Process for External Quality Assessment of Private Schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1
Author	Nicharat Chomphu
Thesis Advisor	Dr. Sutharee Sartsara
Department	Educational Management
Academic Year	2007

ABSTRACT

This research is a descriptive research aimed to investigate the preparation process for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 and to find out the opinions of school administrators and personnel in charge of educational internal quality assurance process including classroom teachers towards the six aspects of the preparation process for the external quality assessment which were (1) Appointing the personnel responsible for quality assurance (2) Plan-P or operational planning (3) Do-D or implementing the plan (4) Check-C or checking and monitoring (5) Act - A or improving and developing and (6) Organizing the Self-Assessment Report or the Annual Report of school quality. The research sample consisted of 82 school principals or assistant principals, 82 personnel responsible for quality assurance and 82 classroom teachers, totaling 246 persons. The research instrument was a questionnaire and the statistics used for analyzing the data included percentage, mean score and the standard deviation (S.D.).

The findings were:

1. Preparation process for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 included all aspects (1) The personnel responsible for quality assurance (2) Plan-P (3) Do-D (4) Check-C (5) Act - A developing and (6) Self-Assessment Report Annual Report.
2. The private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 were organized of six aspects for the external quality assessment at the high level as follows:

2.1 The preparation concerning appointing the personnel in charge of educational quality assurance for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 was at the high level in the aspects of organizing administrative structure, precisely assigning the personnel's responsibilities in congruent with the nation's development of education of which the implementation consistently concentrated on the standard indicators of the Office for National Education Standards and Quality Assessment and the Office of the Basic Education Commission.

2.2 Plan-P or planning for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 was also at the high level in terms of objectives, goals, vision, missions, obligations, educational standards and priority of the school goals. Furthermore, the schools have made the annual operational plan, lesson plans in accordance with the requirements of the curriculum, strategic plan for developing education quality, budget plan, PR strategies and teacher development plan in which the rationale, form, time duration and personnel in charge of organizing the plans mentioned above were determined. In addition, the meetings for informing the personnel and authorities concerned with implementing the strategic plan and reporting the results of the implementation were also organized.

2.3 Do-D or implementing to be prepared for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 was at the high level in terms of cooperation in implementing the personnel's strategic, encouraging teachers to attend the workshops, supplying sufficient materials for following the strategic plan, making media, documents and manuals for each of those responsible for the job, reviewing the implementation, correcting and improving as well as reporting the results of the implementation on the regular basis.

2.4 Check-C or checking for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 was at the high level in the aspects of the preparation for the follow-up supervising provided by educational supervisors, appointing internal auditors , pursuing the school internal auditors' plans for monitoring and reviewing educational internal quality assurance in the schools, collecting the data, analyzing and classifying them to find out the problems for correction and improvement, designing the evaluation

framework, developing standardized evaluation tools including carrying out the internal audition to be in accordance with the school development plan as required in the school committee's annual operational plan.

2.5 Act-A or improving for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 was at the high level in the aspects of maintaining the school standards, using the analysis results for the information management system so that the data would be much more conveniently handled and updated including analyzing the school's weaknesses and strengths for better improvement of the strategic plans and more effective implementation.

2.6 Organizing Self-Assessment Report or the annual report of school quality. The opinions of school administrators, personnel responsible for education quality assurance and classroom teachers towards the preparation process for the external quality assessment of the private schools in Samuthprakarn Educational Service Area Office 1 was at the high level. The schools had a good collection of their performance and the results of the assessment in consistent with education standards. In addition, the schools also organized reports, taking on the assessments according to education standards and indicators, making a summary of each aspects of the assessments including the appendix from the guideline of educational internal quality assurance process.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมามีความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษามาโดยตลอดแต่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาขาดคุณภาพอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ยกเว้น อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์ (มดิซนสุดสัปดาห์, 2545:20-21) จากการสัมมนาระดมความคิดเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของไทย เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2545 ณ โรงแรม ปรินซ์พาลาส พบว่า จากการประเมินการจัดอันดับสถาบันนานาชาติเพื่อ พัฒนาการบริหารการจัดการจากสมาชิกทั่วโลก 49 ประเทศ ปรากฏว่าความสามารถการแข่งขัน ด้านการศึกษาของไทยปี 2544 อยู่ในลำดับที่ 40 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545:1-10) และจากการประชุมประเมินการปฏิรูปการศึกษารอบ 6 ปี เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2548 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้เปิดเผยผลการประเมินของสามหน่วยงานคือ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สำนักตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ศร.) และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ว่าการปฏิรูปการศึกษา 6 ปีที่ผ่านมาคุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่ดีขึ้น ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (คม ชัด ลึก 16 สิงหาคม 2548) ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กล่าวว่าจากการประเมินภายนอกของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ผลประเมินสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เด็กยังคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาไม่ได้ และ ดร.รุ่งเรือง สุขาภิรมณ์ (คม ชัด ลึก 16 สิงหาคม 2548) ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษาพบว่า การประเมินผลของการจัดลำดับของสถาบัน นานาชาติลำดับความสามารถของเด็กไทยดีขึ้นจากลำดับที่ 29 ในปี 2547 มาเป็นลำดับที่ 27 ในปี 2548 แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่สูงขึ้น ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ รองหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลการประเมิน นักเรียนสนุกกับการเรียนและคิดโรงเรียนมากขึ้น แต่พบว่า ครูยังสอนเหมือนเดิมขาดความรู้ใน เนื้อหาวิชาและทักษะการจัดการเรียนการสอน

นายจาตุรนต์ ฉายแสง (คม ชัด ลึก 16 สิงหาคม 2548) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่าผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า 6 ปีของการปฏิรูปการศึกษามุ่งปรับโครงสร้างและการออกกฎหมายไม่มีเวลาพัฒนาหลักสูตรและครูซึ่งเป็นเรื่องสำคัญจึงได้ตั้งคณะกรรมการดูแลและจะนำผลการประเมินของทั้งสามหน่วยงานมาปรับในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา (คม ชัด ลึก 16 สิงหาคม 2548) จะเห็นได้ว่าการศึกษาของไทยพัฒนาแล้วไม่ประสบความสำเร็จซึ่งการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศทางภาครัฐมีความตระหนักจึงพยายามหาทางพัฒนาจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาหลายประการโดยออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของชาติระบุนให้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับต้องมีคุณภาพเท่าเทียมนานาประเทศ สถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา

การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับต่างๆยังขาดการติดตามและประเมินผลซึ่งการประเมินผลเป็นข้อมูลย้อนกลับสะท้อนให้เห็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ยังเป็นการสูญเปล่าทั้งด้านงบประมาณและเวลา โดยที่คุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรด้วยเหตุนี้จึงมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตราที่ 47-51 เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาในมาตราที่ 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการการประเมินภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมระดับประเทศของสถานศึกษาในสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15,984 แห่ง พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียน ความเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และมีความสุข สุขนิสสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาได้มาตรฐาน ส่วนการมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง รักการเรียนรู้ พัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการทำงานรัก

การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตไม่ได้มาตรฐาน ด้านมาตรฐานผู้บริหารมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาได้มาตรฐาน การบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ได้มาตรฐาน ด้านมาตรฐานครู มีวุฒิการศึกษาได้มาตรฐานความเพียงพอของครูความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ได้มาตรฐาน (จุลสาร, ฉบับพิเศษ 2 สมศ.:5)

กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการประเมินตนเองอย่างไม่เป็นระบบ บุคลากรภายในสถานศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการประเมินและไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนบริหารหรือพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติและมีความเข้าใจว่าการประเมินคุณภาพเป็นการตรวจสอบหรือการจับผิดของบุคลากร

จาร์ส นองมาก (2545:20-27) กล่าวถึงปัญหาของการประกันคุณภาพว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องแยกส่วนมาจากการปฏิบัตินอกเหนือจากการบริหารงานปกติภายในสถานศึกษาผู้บริหารมอบหมายให้บุคลากรในสถานศึกษาจำนวนหนึ่งทำหน้าที่เรื่องประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นการเพิ่มภาระให้บุคลากรภายในสถานศึกษา

กระบวนการในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ การประกันคุณภาพการศึกษาและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องยากสำหรับผู้บริหารเพราะผู้บริหารไม่นำกระบวนการที่สถานศึกษาควรนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพ คือ การควบคุมคุณภาพโดยใช้วงจรคุณภาพของเดมिंग (PDCA) ในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับการบริหารและการปฏิบัติ (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2542:188)

ถลิตวรรณ สิทธินันท์ (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกด้านปัจจัยนำเข้าของโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มาตรฐานผู้บริหารมีภาวะผู้นำความสามารถในการบริหารจัดการมีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับสูงสุดและมีการเตรียมความพร้อมต่ำสุดในเรื่องการเข้าเป็นสมาชิกชมรมวิชาชีพครูหรือสมาคมผู้บริหารมาตรฐานครูมีการเตรียมความพร้อมสูงสุดในเรื่องครูมีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมายมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสำหรับเรื่องที่มีการเตรียมความพร้อมน้อยที่สุดคือการจัดให้จำนวนครูพอเพียงกับนักเรียนมาตรฐานที่เกี่ยวกับสถานศึกษามีหลักสูตรที่

เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่นพบว่าการเตรียมความพร้อมสูงสุดส่วนการประเมินการใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินมาพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมต่ำสุด

ฉัตรชัย ผ่องสุววรรณ (2544:บทคัดย่อ) ศึกษาความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา 1 พบว่าครูใหญ่มีความรู้ เกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานอยู่ในระดับสูง มีวุฒิ ประสบการณ์และความตื่นตัวเป็นส่วนช่วยเสริมการเตรียมความพร้อม ปัญหาการดำเนินการ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมแต่ยังไม่ผ่านการรับรองเป็น เพราะไม่ได้ยื่นการขอรับรอง เอกสารไม่ครบ ยื่นขอรับการประเมินแล้วไม่ผ่าน หรือการปฏิบัติตาม ปัจจัยทั้ง 7 ยังไม่ครบถ้วน

จากการติดตามผลการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษาเอกชน พบว่าในปี พ.ศ. 2545 มีสถานศึกษาเอกชนได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพตาม เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแล้วจำนวน 575 แห่ง และในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2544 - 2546 สถานศึกษาเอกชนได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพสถานศึกษา จำนวน 438 แห่งคิดเป็นร้อยละ 12.6 นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับ สถานศึกษาเอกชนที่มีอยู่เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเอกชนจัดอบรมให้ความรู้ให้แก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารที่เป็นระบบครบวงจรและมีหลักการให้บุคลากรในสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การร่วมกันวางแผน (Plan) ร่วมกัน ปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันตรวจสอบ (Check) และร่วมกันปรับปรุง (Act) ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้สนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินภายนอกและการดำเนินการดังกล่าวคงไม่เพียงพอและตรงกับความต้องการของสถานศึกษา (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2547:2)

การดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานการศึกษา หรือการเตรียมรับ การประเมินภายนอก เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียน การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 มีกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก ในแต่ละด้านตามมาตรฐานอย่างไร จะทำให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาหรือจุดอ่อนจุดด้อยของกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก

เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การวางแผนพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.2.1 ศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1.2.2 ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยอาศัยวงจรคุณภาพ (PDCA) ของ ดร. เดมิ่ง (Dr. Edwards Deming) และ 8 องค์ประกอบของกฎกระทรวงศึกษาธิการ มีขั้นตอนกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกดังนี้

1. การเตรียมการด้านบุคลากร
2. การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P)
3. การดำเนินการตามแผน (Do-D)
4. การตรวจสอบประเมินผล (Check-C)
5. การนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนา (Act-A)
6. การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (รายละเอียดได้อธิบายไว้ในบทที่ 3)

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพศึกษา ครูผู้สอนระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มี 82 โรงเรียน จำนวน 246 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานให้สถานศึกษาบุคลากรของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.4.1 เป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปใช้ในการเตรียมพัฒนากระบวนการเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.4.2 เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุง แก้ไข ตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) มีขั้นตอนการเตรียมการด้านบุคลากร การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) การดำเนินการตามแผน (Do-D) การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) และการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

การเตรียมการด้านบุคลากร หมายถึง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนให้บุคลากรรับทราบพร้อมสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ทักษะการดำเนินของสถานศึกษาให้บุคลากรรับทราบหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนเพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) หมายถึง การคิดเตรียมการล่วงหน้า จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ ในการวางแผนต้องกำหนดเป้าหมายจัดลำดับความสำคัญของ เป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ และกำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการตามแผน (Do-D) หมายถึง บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละงานร่วมกันดำเนินงานตามแผนที่จัดทำไว้ให้บรรลุเป้าหมายมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียนเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มตามศักยภาพจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรที่จำเป็นให้พอเพียงมีการกำกับติดตามให้การนิเทศงานเพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) หมายถึง กลไกที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาที่มีขั้นตอนการดำเนินงานคือวางแผนการตรวจสอบประเมินตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอบรมผู้ตรวจดำเนินการตรวจติดตามคุณภาพตามแผน การตรวจเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูลแล้วรายงานผลการตรวจให้เจ้าของงานและผู้บริหารทราบ

การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) หมายถึง ผู้ตรวจทำรายงานส่งให้คณะกรรมการที่รับผิดชอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลข้อมูล แล้วนำผลผู้ปฏิบัติงานการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในดำเนินการตรวจการดำเนินงานตามแผนการตรวจประมวลผลข้อมูลและทำรายงานผลการตรวจเสนอผู้บริหารแล้วจัดทำเป็นรายงานประจำปีการศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การตรวจสอบติดตามการดำเนินงานจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง บุคลากรครูผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสถานศึกษาให้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรครูผู้ที่มีหน้าที่ดูแลการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้น โดยประชาชนหรือราษฎรเพื่อให้บริการด้านการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงรับรองวิทยฐานะในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดจังหวัดสมุทรปราการรวมทั้งหมด 3 อำเภอได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเรื่องกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งมีเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 ความเป็นมาของการประกันคุณภาพ
 - 2.1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1.2 การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตามนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 - 2.1.3 กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1.4 การจัดการศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน
- 2.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2.1 การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 - 2.2.2 ความหมาย หลักเกณฑ์ กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก
 - 2.2.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA)
- 2.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 2.3.1 ความเป็นมาและความหมายของการประเมินคุณภาพ
 - 2.3.2 หลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.3.3 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.3.4 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก
- 2.4 การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 2.4.1 การเตรียมการด้านบุคลากร
 - 2.4.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P)
 - 2.4.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D)
 - 2.4.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C)

2.4.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A)

2.4.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment

Report/Annual Report)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 ความเป็นมาของระบบการประกันคุณภาพ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาโดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ และใช้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรับรองการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินภายนอก อย่างน้อย 1 ครั้งใน 5 ปี สำหรับประเทศไทยการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็น เรื่องใหม่จำเป็นต้องศึกษาประสบการณ์ของต่างประเทศ โดยนำการประกันคุณภาพการศึกษาของ ประเทศนิวซีแลนด์มาศึกษาวิจัยและนำมาประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา กรณีศึกษา นิวซีแลนด์, 2541-5)

2.1.1 ความหมายของประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการศึกษาแล้ว ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และความปลอดภัยของ ร่างกายและจิตใจของเด็กไทยอยู่ในภาวะเสี่ยง (แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา:เพื่อรับ การประเมินภายนอก, 2545:1-2) จึงต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาของไทยโดยเริ่มจาก สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีผู้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541ข:4) ได้ให้ความหมายของการประกัน คุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียน เอกชนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับหลักการนโยบายและ

จุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ โดยมีการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

กรมสามัญ (2542ก:8) กำหนดว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคมและผู้ใช้บริการทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:3) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภาระปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:20) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการในการตรวจสอบและสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541:4) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการให้ความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนเอกชนมีแนวทางในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการนโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐและได้ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

จรัส นองมาก (2544:2) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษากำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้มีความมั่นใจว่าถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้ว การศึกษาก็จะมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สถานศึกษาปฏิบัติตามแล้วผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนการดำเนินงาน คือ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ มีการตรวจสอบ กำกับดูแล ติดตาม การดำเนินการจัดการศึกษามีการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งในปัจจุบันทุกหน่วยงานต้องมีการประกันคุณภาพเพื่อสู่ความเป็นเลิศการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาหมวด 6 มาตรา 47 ต้องได้

การประกันคุณภาพการศึกษาและในปี พ.ศ. 2549-2553 สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพรอบสอง

2.1.2 การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามแนวนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การจัดการศึกษาให้ประชาชนอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความเจริญเท่าเทียมนานาชาติประเทศจึงได้กำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 ในหมวด 6 มาตราที่ 47-51 เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาคือ

มาตราที่ 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตราที่ 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยที่มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตราที่ 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกห้าปีนับตั้งแต่ประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตราที่ 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า

เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานที่สำนักดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตราที่ 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้รับมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงและแก้ไขในระยะเวลาที่กำหนดหากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษาหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินให้มีการปรับปรุงแก้ไข

จะเห็นได้ว่าทุกมาตราในพระราชบัญญัติจะมีความสอดคล้องต่อเนื่องกันตามลำดับคือ กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ซึ่งกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา มีสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่ประเมินภายนอก สถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือ และต้องมีการนำผลการประเมินมาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาและมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการประกันคุณภาพสถานศึกษามีการควบคุมคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2.1.3 กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ออกกฎให้ใช้บังคับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยจัดโครงสร้างการบริหารงานที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอหน่วยงานต้นสังกัด (รวมกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2546:9-16) ดังนี้

- 1) จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้กำหนดแนวทาง และวิธีการดำเนินงาน กำกับ ติดตามให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน เสนอให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลที่ทำหน้าที่ ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 3) จัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเพียงพอในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 4) กำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน สถานศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีหลักและกรอบคอบคอบดังนี้ คือ (1) เป็นแผนที่ใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์สภาพปัญหาที่มีความจำเป็นอย่างเป็นระบบโดยมีแผนประจำปีรองรับ (2) กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมายสภาพความสำเร็จของการพัฒนามีความชัดเจนต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม (3) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย (4) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ (5) กำหนดบทบาทหน้าที่ ผู้ที่รับผิดชอบผู้เรียน การดำเนินงานของสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดบทบาท หน้าที่และแนวทางให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (6) กำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด
- 7) ให้คณะบุคคลที่แต่งตั้งดำเนินการตรวจสอบทบทวนและรายงานการดำเนินงานตามแผน โดยใช้วิธีการตรวจสอบที่หลากหลายเพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ
- 8) ให้ผู้เรียนทุกคนทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก คุณลักษณะ ค่ายกระบวนการและวิธีการที่ได้มาตรฐาน

9) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีระบุดูความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนเสนองานหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

10) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและร่วมดำเนินงานคือ จัดระบบการประกันคุณภาพจัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการผลการเรียนรู้และการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปีหรือรายภาคด้วยวิธีและกระบวนการที่มีคุณภาพ

11) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบทบทวนคุณภาพอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

12) หน่วยงานต้นสังกัด ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่ นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผลและผลุงประสิทธิภาพของสถานศึกษาให้คงอยู่

2.1.4 การจัดการศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพโรงเรียนเอกชน

2.1.4.1 การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 หมวด 2 มาตรา 4 และมาตรา 15 ได้กำหนดความหมายของโรงเรียนเอกชนไว้ว่า โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการให้การศึกษา ประเภทของโรงเรียนเอกชนมี 3 ประเภท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2535:1-3) คือ

1) โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระบบประเภทสามัญ ได้แก่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา

2) โรงเรียนที่จัดการศึกษานอกระบบจัดเพื่อสนองความต้องการเฉพาะกลุ่มบุคคลมี 8 ประเภทคือ การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาวิชาชีพตามสาขาต่างๆ ในหลักสูตรระยะสั้น เฉพาะกาล สอนศาสนา ส่งคำสอน กวดวิชา ศิลปศึกษา และอาชีวศึกษา

โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่มีลักษณะพิเศษมี 2 ประเภทคือ การศึกษาพิเศษสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญาหรือจิตใจ และการศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ยากไร้ หรือผู้ที่เสียเปรียบทางการศึกษา

การจัดการศึกษาหรือการดำเนินงานใดก็ตามผู้นำหรือผู้บริหารต้องมีบทบาทสำคัญที่สุดในการรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมเช่นเดียวกับการบริหาร โรงเรียนเอกชนผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาและต้องมีความรู้ต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ข้อบ่งชี้การบริหารงานเพื่อความสามารถในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนด (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541:6)

2.1.4.2 กระบวนการประกันคุณภาพโรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนมีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาของไทยอย่างมีคุณภาพมาโดยตลอดและเพื่อให้ทันต่อความเจริญ การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วโรงเรียนเอกชนจึงต้องเร่งให้มีการพัฒนาในเชิงคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541 ข:3) ในปีพุทธศักราช 2536 กระทรวงศึกษาธิการได้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรับรองวิทยฐานะ โรงเรียนราษฎร์ พุทธศักราช 2484 ให้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองคุณภาพมาตรฐานการศึกษา พุทธศักราช 2536 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544 : 3-4) และเพื่อให้โรงเรียนเอกชนมีการพัฒนาและช่วยกระตุ้น เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของตนเองสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพก่อนที่จะขอการรับรองมาตรฐานจากภายนอกนั้นต้องประกอบด้วยกระบวนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วยขั้นตอนหลักคือการประกันคุณภาพการศึกษาและการรับรองมาตรฐานการศึกษา (Quality Assurance and Accreditation) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541:4-5)

2.1.4.3 เหตุผลที่ต้องมีการประกันคุณภาพในโรงเรียนเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน(2544:1-3) ได้ให้เหตุผลที่โรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการ โดยมีเหตุผลคือ (1) ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในมาตรา 43 ว่าด้วยสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรา 81 ว่าด้วยการสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540:25) (2) ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (3) ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ต้องการพัฒนาการศึกษาเอกชนให้มี มาตรฐานเพื่อรับรองการประเมินภายนอก และความเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

2.1.4.4 วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาและเข้ามามีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541ข:5-6) ดังนี้คือ (1) เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน (2) เพื่อกระตุ้นและสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินการอย่างมีระบบและเตรียมรับการประเมินภายนอก (3) เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง สังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนมีคุณภาพได้มาตรฐาน (4) เพื่อยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนให้เป็นที่ยอมรับ

2.1.4.5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้มีการประกันคุณภาพภายในโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดปัจจัย หลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541ข:34-47) ปัจจัยที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ปัจจัยที่ 2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปัจจัยที่ 3 บุคลากร ปัจจัยที่ 4 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยที่ 5 การจัดการและการบริหาร ปัจจัยที่ 6 กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ปัจจัยที่ 7 สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

ในการดำเนินการของโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพในการบริหารงานควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ ปัจจัย ที่คณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายและ พร้อมรับการประเมินจากภายนอกในรอบแรก

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541ก:6-8) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติดังนี้ (1) การจัดทำแผนพัฒนา (2) การดำเนินงานตามแผน (3) การติดตามการตรวจสอบ การปรับปรุงการดำเนินงาน (4) การประเมินตนเองเพื่อสรุปผลการดำเนินงานจะเห็นได้ว่าโรงเรียนเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาและจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีศักยภาพสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมมีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพจากภายนอกในรอบที่สองต่อไป

2.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.1 การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

มีหลักการ นโยบาย มาตรการการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

2.2.1.1 หลักการประกันคุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2541:6) ได้กำหนดหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา 4 ประการ คือ

- 1) สถานศึกษาต้องจัดดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี
- 2) ให้ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่

สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอันประกอบไปด้วยการวางแผนการดำเนินงาน การประเมินผล การปรับปรุงการดำเนินงาน

3) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรเน้นการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แก่บุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครองบุคลากรขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน และเขตพื้นที่ การศึกษา

4) สถานศึกษาต้องจัดทำรายงานประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไปแล้วเสนอ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำรายงานสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษาเพื่อ เผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ

2.2.1.2 นโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (2541:6) คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายไว้ให้ ทุกสถานศึกษาปฏิบัติเพื่อให้การจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพดังนี้

1) จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ทุกโรงเรียน มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเท่าเทียมกัน

2) ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ใน กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อ การจัดการศึกษาร่วมกัน

3) สร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างเสรีภาพในการดำเนินการพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานของส่วนภูมิภาคกับกรอบการดำเนินงานที่ส่วนกลางกำหนด

2.2.1.3 มาตรการของการประกันคุณภาพการศึกษา ในการดำเนินงานให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดสำเร็จเป็นรูปธรรมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงกำหนด มาตรการไว้ดังนี้

1) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยกลไกของระบบ การควบคุมคุณภาพ ระบบการตรวจสอบ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในปีการศึกษา 2542 ให้ทุกโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเข้าระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2) จัดตั้งองค์กรรับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาใน ระบบเครือข่ายจากกรม จังหวัด อำเภอ โรงเรียน โดยโครงสร้างขององค์กรประกอบด้วยข้าราชการ ในสังกัดและนอกสังกัดผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน

3) พัฒนามาตรฐานการศึกษาก่อนประถม ประถมศึกษา รวมทั้งคู่มือและเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในระบบการประกันคุณภาพ โดยให้ส่วนภูมิภาคปรับขยายในกรอบของส่วนกลางได้

4) พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมดำเนินการ

5) จัดการให้มีการประกันคุณภาพทั้งระบบ เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 2 ครั้ง ต่อปี และมีการปรับปรุงมาตรฐานในทุก 5 ปี หรือ 7 ครั้งในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี

6) จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการเตรียมรับการประเมินภายนอก

จะเห็นได้ว่าในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายและต้องมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบผลการดำเนินงานและนำไปสู่การพัฒนาเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอกรอบที่สองต่อไป การพิจารณากำหนดคุณภาพจะขึ้นอยู่กับ สิ่งที่ปรากฏอยู่ในสถานศึกษามีร่องรอยหลักฐานปรากฏให้เห็น เช่น รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือจากการสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้เกี่ยวข้อง คือ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน

กระบวนการประเมินภายนอกเป็นงานที่ต้องทำต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กับการประเมินคุณภาพภายในเป็นการตรวจสอบการประเมินผลตนเองของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก การประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จะสร้างความมั่นใจให้ทั้งผู้บริหารครูและบุคลากรของสถานศึกษาตลอดจนผู้ปกครองชุมชนและสังคมเชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานด้านผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของสังคม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินภายนอกสถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามหมวด 6 มาตราที่ 48 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการบริหารสถานศึกษาและต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงาน ต้นสังกัด

2.2.2 ความหมาย หลักเกณฑ์ กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก

2.2.2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากหนังสือแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สทศ, 2543:6-7) ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 ไปปฏิบัติตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ และเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงานมีการตรวจสอบและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544:36) กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพภายในคือการติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2544:8) ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงาน หรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง และควรทำแผนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากการประเมินภายนอก

2.2.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการวงจรคุณภาพ(PDCA) กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารภายในสถานศึกษาซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดระบบประกันคุณภาพได้ใช้วงจรคุณภาพของ Deming กล่าวไว้มี 4 ขั้นตอนการพัฒนาเป็นวงจรต่อเนื่องเรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) แต่ละขั้นตอนต้องปฏิบัติดังนี้ (จรัส นองมาก, 2545:11-15)

1. การวางแผน (Plan) เป็นการเตรียมการคิดไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนที่ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรที่ต้องการใช้เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากการวางแผนโดยมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตาม หน่วยงาน ภารกิจของหน่วยงาน โดยมีการนิเทศติดตาม กำกับดูแลเพื่อให้งานเป็นไปตามที่กำหนด

3. การตรวจสอบประเมินผล (Check) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในระยะเวลาที่กำหนดว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ คุณภาพตามที่กำหนดสำเร็จมากน้อยเพียงใด ตรงกับวัตถุประสงค์ ที่กำหนดเพื่อต้องการทราบสภาพการดำเนินงานจริงว่าเป็นอย่างไรจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

4. การปรับปรุงงาน (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหรือการดำรงคงไว้หรือมีการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้องค์กรนั้นพัฒนาต่อไป

ธเนศ จำเกิด (2544:175) กล่าวถึงกระบวนการประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ว่าเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้ทั้งนี้ เพราะวงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นวงจรการพัฒนาคุณภาพซึ่งระบบที่เริ่มจากการที่บุคลากร มาร่วมกันวางแผน (Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันประเมินตรวจสอบ (Check) และนำข้อมูลจากการตรวจสอบมาร่วมกันปรับปรุงพัฒนา (Action) ไปสู่การร่วมกันวางแผนในโอกาสต่อไป กระบวนการประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพ (PDCA) จึงดำเนินการตามวงจรการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2.2.3.1 การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) แนวทางประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก (2545:13-49)

ก. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรสร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในการทำงานเป็นทีมพัฒนาความรู้และฝึกทักษะ

เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ช่วงแรกเน้นเนื้อหาภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพช่วงที่สองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมินช่วงสามเป็นเรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินและการเขียนรายงานการประเมินตนเอง

ข. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

- วางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแผนปฏิบัติงานประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ โดยมีขั้นตอนการวางแผน คือกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบ

- การดำเนินการตามแผน (Do-D) มีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานได้เต็มความสามารถ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร กำกับติดตามและนิเทศงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) ตรวจสอบการประเมินผลภายในตามแนวคิดของการประเมินที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Evaluation) การจัดกิจกรรมการตรวจสอบต้องประกอบด้วย วางแผนการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลตามหลักฐาน วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายและทำรายงานแจ้งเจ้าของงานและเสนอผู้บริหาร ตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพ

- นำข้อมูลหรือผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) รวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์แปลผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผนในระยะต่อไป จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

ค. การจัดทำรายงานประเมินหรือรายงานประจำปี เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงาน และผลการประเมินวิเคราะห์ตามมาตรฐานการศึกษา เขียนรายงาน การเขียนรายงานประกอบด้วย ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐาน แผนงานของสถานศึกษา ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ สรุปผลการประเมินแต่ละด้าน และภาคผนวกจากแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ส ก ศ, 2543:13-48)

2.2.3.2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยยึด 8 องค์ประกอบตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยจัดทำรายงานประจำปี เสนอหน่วยงานและต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชน ในปัจจุบันมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระบบ แบ่งเป็น 2 ระดับคือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา (ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542:2546:14) โดยมีองค์ประกอบซึ่งกล่าวไว้ในกรมวิชาการ (2545:24-25) และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 กล่าวถึงกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยยึด 8 องค์ประกอบตามกฎกระทรวงศึกษาธิการที่สถานศึกษาควรดำเนินการมีรายละเอียดดังนี้ดังนี้

- 1) การจัดระบบบริหารและระบบสารสนเทศ
 - (1) จัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมและมีการประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่ายทุกคน
 - (2) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้เห็นและข้อเสนอแนะพร้อมแต่งตั้งคณะบุคคลกำกับติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษา
 - (3) จัดให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนา
- 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษามุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด
- 3) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษาประกอบด้วย เป้าหมายยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับทั่วกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพที่กำหนด และจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงานหรือโครงการ ของสถานศึกษา

5) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยการตรวจสอบและทบทวนการปฏิบัติงานภายในโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาหรือจากหน่วยงานต้นสังกัด

6) ประเมินคุณภาพการศึกษา เน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประ โยคได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชาแกนร่วม โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานของหน่วยงานส่วนกลางร่วมกับเขตพื้นที่

7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพการตรวจสอบและทบทวนภายในและภายนอกมาประมวลรายงานผลการพัฒนาคุณภาพประจำปีการศึกษาซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

8) การผูกกระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพ (ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2546:18)

2.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา

2.3.1 **ความเป็นมาและความหมายของการประเมินคุณภาพ** สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของไทยคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 โดยจัดตั้งสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เป็นหน่วยงานเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีบทบาทสำคัญในการศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวคิดเรื่องระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฏิบัติการกิจหลัก 3 ประการ คือ (1) พัฒนาร่างมาตรฐานการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประเมินภายใน เพื่อมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเตรียมรับการประเมินภายนอก (3) พัฒนาระบบการประเมินผลภายนอกเพื่อเป็นกลไกให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและจัดทำรายงานส่งต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากเอกสารของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) มีกรอบแนวทางและวิธีการในการประเมินภายนอกประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม (หลักเกณฑ์และ

วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก 2547:15) ที่ต้องดำเนินงานต่อเนื่องคือ (1) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบติดตามคุณภาพ และการประเมินภายใน) (2) การประเมินคุณภาพภายนอกและการติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การปฏิบัติกิจกรรมหรือการดำเนินกิจกรรมใดก็ตามถ้าไม่มีการตรวจสอบก็จะไม่สามารถสรุปหรือไม่ทราบว่าผลการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จึงเป็นสาเหตุต้องมีการประเมินซึ่งมีผู้ให้ความหมายและขอบข่ายการประเมิน ไว้ดังนี้

จาร์ส นองมาก (2544:36) กล่าวว่า การประเมินเป็นการประมาณหรือตัดสินคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยผลที่ได้จากการตรวจวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ การประเมินจะต้องเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เกณฑ์ (criteria) เพื่อจะใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินถ้าเป็นเรื่องที่อิงกลุ่มก็จะใช้จำนวนที่กระจายภายในกลุ่มเป็นการบอกลักษณะถ้าเป็นเรื่องที่อิงระเบียบกฎเกณฑ์ก็ถือตามทีระบุไว้ในระเบียบหรือกฎเกณฑ์นั้น (2) การวัด (measurement) เพื่อจะทราบว่า ขนาดปริมาณหรือจำนวนของสิ่งที่เราต้องการประเมินนั้นมีเท่าใดในการประเมินก็นำจำนวนหรือปริมาณที่ได้จากการวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วตีค่าตามสภาพที่กำหนดไว้แล้วในการประเมินผลการดำเนินงานโดยทั่ว ๆ ไปของโรงเรียนก็ต้องอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกัน คือ ต้องมีเกณฑ์และมีการวัด แล้วนำสิ่งที่กำหนดเป็นเกณฑ์มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้จากการวัดเพื่อตีค่า

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2546:27) กล่าวถึงความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกว่าเป็นการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาและให้มีการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547:15) กล่าวถึงกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาและการผ่องระบบการประกันคุณภาพ

ธนศ จำเกิด (2543:182) ได้กล่าวถึงการประเมินคุณภาพภายในว่าเป็นการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีว่า

สามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์กำหนดไว้หรือไม่ มีจุดอ่อน จุดแข็ง อะไรบ้าง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไข วางแผนกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา สถานศึกษาต่อไป ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้สถานศึกษาต้องรายงานคุณภาพการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี

สุวิมล ว่องวานิช (2543:7) กล่าวถึงความหมายของการประเมินคุณภาพภายใน ไว้ว่า การประเมินคุณภาพภายใน คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกวัด โดยการเทียบกับเกณฑ์ จุดเน้นของการประเมินอยู่ที่ความยุติธรรมและความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินที่มีความ โปร่งใส และ เปิดเผยนอกจากนี้การประเมินที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งได้มาจากกระบวนการวัดผลที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถให้ผลการวัดที่ถูกต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2546:6) กล่าวถึง กระบวนการประเมินคุณภาพ การศึกษา คือ มาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านผลผลิต และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กล่าวโดยสรุปการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการศึกษาที่พัฒนาและสร้าง ความมั่นใจกับผู้รับบริการทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกที่พัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบทำให้เกิด คุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาว่าผลผลิตทางการศึกษาคือนักเรียนมีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์และมี ประสิทธิภาพ

2.3.2 หลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ประการจาก หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก (2547:15-16) คือ

- 1) เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2) ยึดหลักเที่ยงตรงเป็นธรรม โปร่งใสมีหลักฐานตามสภาพข้อมูลจริง
- 3) มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและ

หลักการศึกษาของชาติโดยมีเอกภาพเชิงนโยบาย

- 4) มุ่งเน้นการประสานงานแบบกัลยาณมิตร
- 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัด

การศึกษาจากทุกฝ่าย

2.3.3 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก ในการดำเนินงานต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดมีผู้ให้นิยามการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ดังนี้

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541:29) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ดังนี้ คือ

- 1) เพื่อตัดสินใจควรรุคหรือนำแผนนั้นไปดำเนินการต่อไป
- 2) เพื่อให้มีแผนเช่นเดียวกันนี้เพิ่มมากขึ้นหรือให้มีการขยายผลต่อไปอย่าง กว้างขวาง
- 3) เพื่อพิจารณาเพิ่มหรือลดกลยุทธ์และเทคนิคต่าง ๆ
- 4) เพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางและวิธีการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าและเหมาะสมยิ่งขึ้น
- 5) เพื่อพิจารณาตัดสินใจในการคัดเลือกแผนที่ดี มีประสิทธิภาพมากกว่าไว้และตัดแผนที่มิประโยชน์และคุ้มค่าน้อยออกไป
- 6) เพื่อเป็นการตรวจสอบหรือพิสูจน์ทฤษฎีและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ทางด้านการวางแผนว่าควรจะยอมรับหรือปฏิเสธเพราะใช้ได้ผลหรือไม่ได้ผลแล้วแต่กรณี

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541:21) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ดังนี้

- 1) เพื่อช่วยปรับปรุงพัฒนางานหรือ โครงการต่าง ๆ
- 2) เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์ของงานหรือ โครงการต่าง ๆ
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืออนาคตของโครงการได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อกระตุ้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

จรัส นองมาก (2546:112-113) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการประเมินภายนอก ตามที่ระบุในเอกสารกรอบการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ประการคือ

- 1) เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามกรอบแนวทางและวิธีการที่สำนักงานกำหนดและสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
- 2) เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่นจุดด้อยของสถานศึกษาเงื่อนไขของความสำเร็จและสาเหตุของปัญหา
- 3) เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

4) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5) เพื่อรายงานการประเมินผลคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547:17) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินภายนอกว่า

1) เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2) เพื่อให้ได้ข้อมูลช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่นที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาสาเหตุของปัญหาและเงื่อนไขของความสำเร็จ

3) เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

4) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5) เพื่อรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

จากวัตถุประสงค์ของการประเมินดังที่ได้กล่าวมานั้นพอจะสรุปได้ว่าการประเมินมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยปรับปรุงการบริหารงานหรือโครงการ ตลอดจนการดำเนินงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืองานที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพสูงสุดคุ้มค่าต่อการลงทุนและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

2.3.4 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก มี 3 ขั้นตอน (หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547:120-136) ประกอบด้วย

2.3.4.1 ก่อนการตรวจเยี่ยมเป็นการศึกษาวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องรวบรวมตรวจสอบ ระหว่างการตรวจเยี่ยม วางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางการตรวจเยี่ยมและกำหนดภาระงาน นัดวันตรวจเยี่ยม

2.3.4.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยม ซึ่งแจ้งจุดประสงค์การตรวจเยี่ยม ทำความเข้าใจสร้างความคุ้นเคยกับบุคลากรรวบรวมข้อมูลหลักฐานตามสภาพจริงของสถานศึกษา วิเคราะห์

ข้อมูลประเมินผล ข้อค้นพบ นำเสนอผลงานด้วยวาจา อภิปรายร่วมกับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษา

2.3.4.3 หลังการตรวจเยี่ยมจัดทำรายงานการประเมินแล้วส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบและทักท้วง ส่งร่างรายงานให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) อนุมัติก่อนเผยแพร่ให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน

กระบวนการประเมินภายนอกเป็นงานที่ต้องทำต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์กับการประเมินคุณภาพภายในเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาในการดำเนินการตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานผลการประเมินเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จะสร้างความมั่นใจให้ทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรของสถานศึกษาตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมเชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.4 การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา จากกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, พ.ศ. 2546 การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ทั้งหมด 15 ข้อ แบ่งเป็น 2 หมวดคือ หมวด 1 ว่าด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมวด 2 ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (รวมกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา 2546:8-16)

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องมีองค์ประกอบหลายด้านงานดำเนินงานต้องเป็นระบบปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงกำหนดดำเนินการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็น กิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ คือผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนว่าการดำเนินงาน

ของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นที่ยอมรับของสังคม

ผู้วิจัยใช้แนวคิดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาวงจรคุณภาพ (PDCA) และการดำเนินการตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้คือ 1) ด้านการเตรียมการด้านบุคลากร 2) การวางแผนการปฏิบัติงาน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การตรวจสอบประเมินผล 5) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน 6) การรายงานการจัดทำรายงานประเมินตนเองใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 การเตรียมการด้านบุคลากร

2.4.1.1 ความหมายการเตรียมการด้านบุคลากร

การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:33) กล่าวถึงการเตรียมการ คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา การให้ความรู้ ความเข้าใจในนโยบายและมาตรการของหน่วยงานกระบวนการดำเนินงานของทั้งระบบการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนหรือทักษะปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อเตรียมไปสู่การจัดทำแผนการดำเนินงานต่อไป

กรมสามัญศึกษา (2542:26) กล่าวว่า การเตรียมการเป็นขั้นแรกที่สำคัญมากสำหรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพราะเป็นการสร้างการรับรู้ความตระหนักและการยอมรับ ตลอดจนความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูและบุคลากรทุกคนร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้วยยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา

จิรวัดน์ นิเจนตร (2542:78-79) กล่าวถึงการเตรียมการว่าเป็นการกำหนดโครงสร้างและขอบข่ายการทำงานของหน่วยงาน ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการวางแผน

นิรมล กิติกุล (2542:98) ให้ความหมายของการเตรียมการประกอบด้วย การจัดสร้างโครงการ การจัดสร้างโครงสร้างอำนาจหน้าที่และการจัดโครงสร้างองค์การ

เนาวรัตน์ แยมแสงสังข์ (2542:127) กล่าวถึงการเตรียมการว่า เป็นการกำหนดนโยบายคุณภาพและจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพปัจจุบันกับข้อกำหนดคว่ามีสิ่งใดเป็นข้อกำหนดที่สอดคล้องกัน

ชเนศ จำเกิด (2544:171) กล่าวถึง การศึกษาและการเตรียมการว่าเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเรื่องระบบการประกันคุณภาพรวมทั้งการจัดองค์การ

กรมสามัญศึกษา (2542:27-29) กล่าวถึงภารกิจของการเตรียมการไว้เช่นกันว่า ภารกิจของการศึกษาและการเตรียมการประกอบด้วย การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม การตั้งคณะทำงานศึกษาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และการให้การศึกษแก่ครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ปกรณ์ ปริยากร (2544:167) กล่าวถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จซึ่งสามารถนำมาใช้ในการการเตรียมการว่า ประกอบด้วย กลยุทธ์ โครงสร้าง ระบบ วิธีปฏิบัติ และบุคลากร

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าการเตรียมการ หมายถึง การจัดตั้งคณะทำงาน การสร้างรูปแบบและข้อกำหนดต่าง ๆ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดโครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การจัดตั้งอำนวยการตรวจสอบ การจัดเตรียมงบประมาณรวมทั้งสร้างความตระหนักของบุคลากรในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า

2.4.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P)

นิรมล กิติกุล (2542:63) กล่าวว่า การวางแผน เป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดผลตามเป้าหมายมากที่สุด หรือเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้า เพื่อเลือกแนวทางสำหรับอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:17-28) กล่าวว่าในการวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานกำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ และกำหนดผู้รับผิดชอบ

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543:59) กล่าวว่า การวางแผนเป็นกระบวนการของการใช้ความคิดและการตัดสินใจโดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะทำแล้วหาขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางการบริหารอันประกอบด้วย คน เงิน วัสดุและการจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไว้หลายวิธีแล้วตัดสินใจเลือกขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด

ธเนศ ขำเกิด (2544:172) กล่าวถึง การวางแผนประกันคุณภาพการศึกษาเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและสภาพข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่คาดหวังถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาจวางแผนตามรูปแบบของธรรมาวุธสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาสถานศึกษา และ

จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

จากความหมายของการวางแผนเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจึงหมายถึง การตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินการของสถานศึกษาที่ทำให้ผู้ใช้บริการทางการศึกษาของสถานศึกษาเกิดความมั่นใจว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะมีคุณภาพตามมาตรฐานด้านผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ในเกณฑ์ประกันคุณภาพของ สมศ.

กรมสามัญศึกษา (2542:30) กล่าวถึงองค์ประกอบในการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษามีดังนี้ จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาและพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

นิรมล กิติกุล (2542:66-67) กำหนดภารกิจของการวางแผนไว้ดังนี้ กำหนดเป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์ กำหนดแนวทางปฏิบัติ การปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผลงาน ข้อมูลย้อนกลับ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543:100) กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนและการวางแผน ดังนี้ คือ จุดมุ่งหมาย วิธีการ ทรัพยากร การลงมือปฏิบัติ การควบคุม

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2544:113) กล่าวถึงการวางแผนไว้ดังนี้ การศึกษาความเป็นไปได้ของแผน การจัดเอกสาร การเตรียมงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ

จากที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่าการวางแผนเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาการดำเนินการ เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและการตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินการของสถานศึกษาที่ทำให้ผู้ใช้บริการทางการศึกษาของสถานศึกษาเกิดความมั่นใจว่านักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะมีคุณภาพตามมาตรฐานด้านผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ในเกณฑ์ประกันคุณภาพของ สมศ.

2.4.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D)

2.4.3.1 ความหมายของการดำเนินการตามแผน

ชรัสวัฒน์ นิจนตร (2542:89) กล่าวถึงการดำเนินการตามแผนจะเริ่มขึ้นเมื่อมีการมอบอำนาจการดำเนินการ การอนุมัติงบประมาณ มีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน

เนาวรัตน์ แยมแสงสังข์ (2542:127) กล่าวถึงการดำเนินการตามแผนดีเป็นการทดสอบว่าเอกสารที่จัดทำขึ้นใช้ได้หรือไม่เพียงไร

ธนศ ขำเกิด (2544:173) กล่าวว่า การดำเนินการตามแผนประกันคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริงโดยยึดหลักที่ว่า “เขียนในสิ่งที่ทำทำในสิ่งที่เขียน และมีหลักฐาน ปรากฏว่าได้ทำแล้ว” ระหว่างดำเนินการสถานศึกษาก็จัดสิ่งอำนวยความสะดวกพัฒนาบุคลากร นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การดำเนินการตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3.2 ขอบข่ายและภารกิจการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ

ปกรณ์ ปรียากร (2544:18-19) กล่าวถึงการนำแผนไปปฏิบัติ ดังนี้

1) กำหนดกระบวนการเริ่มต้นจาก (1) การกำหนดผลลัพธ์หรือจุดมุ่งหมายของแผนเป็นอันดับแรก (2) กำหนดผลงานทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพและเวลาที่ต้องการให้งานสำเร็จ (3) การกำหนดกระบวนการหรือรายละเอียดของวิธีการดำเนินการ (4) การกำหนดปัจจัยหรือทรัพยากรที่จำเป็น (5) กระบวนการดำเนินการเป็นการนำแผนที่วางไว้แล้วไปปฏิบัติอันเป็นการทำงานของผู้ดำเนินการ

2) ปฏิบัติงานที่เริ่มต้นกับการวางแผน คือ (1) การนำทรัพยากรตามปริมาณและคุณภาพได้รับการจัดสรรไปใช้ (2) กระบวนการที่วางไว้จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานต่าง ๆ เช่น ขั้นตอน กฎเกณฑ์ เวลา ค่าใช้จ่าย พฤติกรรมที่กำหนด (3) ผลงานตามที่คาดหมายไว้ในแผนที่วางไว้ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา (4) ผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้

คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:34) กล่าวถึงการนำแผนสู่การปฏิบัติ ดังนี้ คือ (1) ธรรมนูญสถานศึกษา (2) แผนพัฒนางานด้านต่าง ๆ (3) แผนปฏิบัติงาน

กรมสามัญศึกษา (2542:62-66) กล่าวถึงขอบข่ายงานการนำแผนประกันคุณภาพไว้ดังนี้

1) ทบทวนแผนประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน

2) พัฒนาบุคลากรในด้านต่อไปนี้ คือ ความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา จัดสำนึกความรู้สึกที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษา การทำงานเป็นทีมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานระบบการทำงานที่มีคุณภาพ ภาวะผู้นำเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาตนเอง

3) จัดตั้งอำนาจความสะดวกในด้านต่างๆ คือ (1) เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ (2) นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา (3) แหล่งข้อมูลบริหารทางการศึกษา (4) ระบบข้อมูลสารสนเทศ (5) อาคารสถานที่และห้องประชุม (6) บรรยากาศและสภาพแวดล้อม (7) งบประมาณ

4) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา (1) กำหนดนโยบาย (2) กำหนดโครงสร้าง (3) กำหนดระบบ มาตรการควบคุมการปฏิบัติงานเช่น การประชุม (4) กำหนดระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและการปฏิบัติงานของบุคลากร (5) กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน

5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ควรปฏิบัติดังนี้ (1) สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลของสถานศึกษา (2) เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผน และการดำเนินการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล (3) ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่มรายทีม และรายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (4) ให้ข้อมูลย้อนกลับ สร้างขวัญกำลังใจ และการปรับปรุงพัฒนางาน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าชอบข่ายและภารกิจการนำแผนประกันคุณภาพการศึกษาไปดำเนินการนั้นต้องมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การรายงานผลการศึกษาค้นเองของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน และการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าใน ขั้นตอนการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้การดำเนินการต่างๆ ในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ควรมีคู่มือ ปฏิทินปฏิบัติงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษารับทราบ มีคณะกรรมการดำเนินงานและต้องมีการรายงานผลการประเมินตนเองให้กับหน่วยงานและผู้ให้บริการ

2.4.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C)

2.4.4.1 ความหมายการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:38) กล่าวถึงการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการศึกษาว่าหมายถึง การประเมินตนเอง โดยมีจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงงานในระหว่างการทำงานตามแผนเป็นสำคัญ

กรมสามัญศึกษา (2542:67-72) กล่าวถึงการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการประเมินตนเอง (Self Evaluation) โดยประเมินผลการดำเนินงาน

ในรอบปีทั้งระบบด้วยบุคลากรของสถานศึกษาเป็นการประเมินเพื่อสรุปความสำเร็จของการนำยุทธศาสตร์ที่สถานศึกษาได้กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละปีการศึกษาว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและจุดเน้นที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด โดยมีจุดประสงค์หลักในการประเมินเพื่อรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบจุดอ่อน จุดแข็ง สำหรับใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานหรือเกิดคุณภาพสูงสุดซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 สถานศึกษาจะต้องนำเสนอผลการตรวจสอบ และทบทวน คุณภาพการศึกษาเป็นรายงานประจำปี (Annual Report) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

นิรมล กิติกุล (2542:179) ให้ความหมายของการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพว่าเป็นกระบวนการตรวจตรา สอดคล้อง และการแก้ไข การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้โดยอาศัยการประสานงาน พร้อมการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแก้ไขข้อบกพร่อง

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543:269) กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และหาแนวทางที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจากมาตรฐานที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมายหรือหมายถึงการดูแลการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ คือ ดูแลการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติตามวิถีและตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543:328) กล่าวถึงการตรวจสอบว่าเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานและการประเมินผลสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไปแล้ว

ธเนศ ขำเกิด (2544:174-175) ได้กล่าวถึงการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาว่าเป็นการประเมินภายในหรือการประเมินตนเองของสถานศึกษาซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาแต่ละปีว่าสามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่มีจุดอ่อนจุดแข็งอะไรบ้างเพื่อจะได้ปรับปรุงและวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:151) กล่าวว่า การตรวจสอบติดตามว่ามีการวางระบบประเมินตนเองแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ควบคุม กำกับ นิเทศ และประเมินการดำเนินงาน และรายงานผลต่อที่ประชุม

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพหมายถึง การตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานว่าได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและ บรรลุวัตถุประสงค์และตรวจสอบจุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

2.4.4.2 ขอบข่ายและภารกิจการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สถิต กองคำ (2542:218) กล่าวถึงขอบข่ายของการตรวจสอบ และทบทวนว่า จะต้องกระทำดังนี้ (1) เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน (2) เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า (3) เพื่อติดตามผลงานว่าถูกต้อง และมีมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่

นิรมล กิติกุล (2542:201) ได้กำหนดกระบวนการตรวจสอบไว้ดังนี้ (1) การวัดผล โดยการเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน (2) จัดให้มีระบบการรายงาน (3) ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่อง (4) ข้อมูลย้อนกลับ

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543:272) กล่าวถึงกิจกรรมที่สามารถควบคุมได้คือ (1) ด้านปริมาณ (2) ด้านคุณภาพ (3) ด้านเวลาที่ใช้ (4) ด้านค่าใช้จ่าย

กรมสามัญศึกษา (2543:67-72) กล่าวถึงแนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาคควรมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) การตรวจสอบด้านต่าง ๆ คือ (1) ด้านมาตรฐานการศึกษา (2) ด้านตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จ (3) ด้านธรรมาณูสถานศึกษา (4) แผนปฏิบัติการ (5) ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ

2) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยวิธี (1) การเตรียมการ (2) การตรวจสอบ ทบทวน ประเมิน (3) การสรุปผล (4) การรายงาน (5) การรายงานประจำปีของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษานั้น ประกอบด้วย การตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติงาน การนิเทศงาน การประเมินผลการดำเนินงาน การทำรายงานผลการปฏิบัติงานแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.4.5 การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Act-A)

2.4.5.1 ความหมายการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา มีนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายของการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542:213) กล่าวถึงการพัฒนาและการปรับปรุงว่าเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงความมีประสิทธิภาพขององค์กรให้ดีกว่าเดิม

วรารัตน์ เขียวไพรี (2542:240) ให้ความหมายการพัฒนาและการปรับปรุงว่าเป็น การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ไม่เป็นไปตามแผน

สุนันทา เลาหนันท์ (2542:281) ได้สรุปว่าการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพเป็น กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ตรวจสอบการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยเปรียบเทียบ ผลงานที่ปฏิบัติได้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กรมสามัญศึกษา (2542:73-78) กล่าวถึงการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพ การศึกษา หมายถึง นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษามาพิจารณาวางแผนประจำปี มุ่งเน้นให้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นยุทธศาสตร์ ผู้ความสำเร็จตามธรรมเนียมสถานศึกษาโดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ คุณภาพของสถานศึกษาเป็นไป ตามมาตรฐานการศึกษา

ฐาปนา ฉินไพศาล (2543:10-18) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาและ ปรับปรุงว่าเพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานว่าต้องแก้ไข ปรับปรุงอะไร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:44-48) กล่าวถึงการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาว่าเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแปลผลใน ภาพรวมทั้งหมดนั้นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางานและการปรับปรุง การปฏิบัติงานต่อไป

สุรัสวดี ราชสกุลชัย (2543:328) กล่าวถึง การปรับปรุงคือ การตรวจสอบสิ่งที่ได้ ทำตามแผนเมื่อพบว่ามีคามผิดพลาด หรือมีข้อบกพร่องต้องทำการแก้ไขและปรับปรุง

เยาวกุล เกียรติสุนทร (2543:214) ได้กล่าวถึงการพัฒนาและการปรับปรุงว่าเพื่อ ทำการปรับปรุงและพัฒนาไปสู่เป้าหมายและเพื่อความเข้าใจอันดีในการทำงานร่วมกัน

ธนศ จำเกิด (2544:175) กล่าวว่าการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็น การวิเคราะห์พิจารณาและตัดสินใจในการใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อ การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นทุก ๆ ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:152) กล่าวว่าการพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานนั้นเป็นการนำผลการประเมินมาทำรายงานผลการประเมินตนเองและ เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

สรุปได้ว่าการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หมายถึง เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาแล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลจัดทำเป็นรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงาน

2.4.5.2 ขอบข่ายภารกิจของการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2543:73-78) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนา มาตรฐานการศึกษามีดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาและตัดสินใจพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยพิจารณาจาก ข้อมูลสารสนเทศ ผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาผลการประเมินคุณภาพการศึกษาศักยภาพความพร้อมของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ความต้องการ ค่านิยมของบุคลากรในสถานศึกษาและของผู้ปกครองและชุมชน

2) คณะกรรมการสถานศึกษาประชุมชี้แจงครูและบุคลากรของสถานศึกษาโดยสร้างความเข้าใจในด้านการยอมรับและความเห็นพ้องต้องกัน การสร้างความตระหนัก ความผูกพัน การสร้างค่านิยม การสร้างกำลังใจ

3) สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาดำเนินการตามลำดับโดยตั้งคณะกรรมการประชุมพิจารณามาตรฐาน ปรับปรุงและจัดทำมาตรฐานให้สมบูรณ์ เผยแพร่ และสร้างความผูกพันในมาตรฐาน

4) วางแผนดำเนินการพัฒนาคุณภาพไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดวิธีการ โดยจัดทำข้อมูลพื้นฐาน จัดทำธรรมนูญสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการ จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน

พุทธทรัพย์ นาคานาคา (2544:151) กล่าวถึงการพัฒนาและปรับปรุงสรุปได้ดังนี้ การแก้ปัญหาและการยกระดับประสิทธิผล ประสิทธิภาพให้ถึงมาตรฐานที่น่าพอใจ ระดับมาตรฐานน่าพอใจแล้วก็ยังคงยกระดับมาตรฐานให้สูงยิ่งขึ้นไปอีก

จากที่กล่าวมานี้ขอบข่ายของการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการได้ดังนี้ คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ภายในสถานศึกษาการวิเคราะห์สภาพภายนอกสถานศึกษา การพัฒนาและปรับปรุงแผนการดำเนินการ การทำประชาวิจารณ์จากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การกำหนดแผนปฏิบัติการใหม่

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542:214) กล่าวถึงขอบข่ายการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุงจะต้องประกอบด้วยการพัฒนาทางด้านโครงสร้าง การพัฒนาทางด้านกระบวนการ

วารรัตน์ เขียวไพรี (2542:243) ได้กล่าวถึงเครื่องมือพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพไว้ดังนี้การระดมความคิด การเก็บข้อมูล

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543:328) กล่าวถึงการพัฒนาและการปรับปรุงเอาไว้ดังนี้ การแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหาค้นหาสาเหตุและทำการป้องกันหาทางพัฒนาระบบหรือปรับปรุงการทำงานนั้น ๆ โดยตรง

สมศักดิ์ สตินธุระเวชญ์ (2542:213) กล่าวถึงกรอบในการทบทวนคุณภาพดังนี้ ระบบสารสนเทศสรรณนุญสถานศึกษา การบริหารและการจัดการ การรายงาน การทบทวน การดำเนินการของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:44-48) กล่าวว่าเมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมดแล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหาร เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนางานของตนเอง การเผยแพร่ผลการประเมิน อาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษา จัดบอร์ดหรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร ผลการประเมินสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรและใช้ในการวางแผนต่อไปรวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

จากที่กล่าวมานี้ขอช่วยการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้ คือการวิเคราะห์สถานการณ์ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา การพัฒนาปรับปรุงแผนการดำเนินงาน การทำประชาวิจารณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นำไปกำหนดแผนปฏิบัติการใหม่

2.4.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) จัดทำเมื่อสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้วเมื่อสิ้นปีการศึกษาเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอกโดยเขียนรายงานการประเมินตนเอง

แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา (2543:48-49) ได้กล่าวถึงการกำหนดองค์ประกอบของเนื้อหาในการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ประกอบด้วย การรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกมาตรฐานการศึกษา แล้วเขียนรายงานประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย แผนงาน ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ สรุปผลการประเมินของแต่ละมาตรฐาน และภาคผนวก

จำรัส นองมาก (2544:83-91) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรายงานการประเมินตนเอง ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการประเมิน มาตรฐานการศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

จะเห็นได้ว่าการเขียนรายงานการประเมินตนเองเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอก เป็นกระบวนการและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษา จะต้องดำเนินการจัดการทำให้ถูกต้องและมีความชัดเจน สามารถรายงานคุณภาพการจัดการศึกษา ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนและที่สำคัญที่สุดคือสามารถใช้ในการตรวจสอบเพื่อรับการประเมินภายนอกได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการชี้จุดที่สถานศึกษาต้องทำการปรับปรุงหลายประการซึ่งสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาคิดพร้อมกัน ต้องลำดับความสำคัญว่าปัญหาอะไรจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปรับปรุง แผนปฏิบัติงานและจัดทำโครงการหรือกิจกรรมในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นวัฒนธรรมการบริหารจัดการและการทำงานในชีวิตจริงที่มุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่าย โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้บังเกิดผลคืออย่างแท้จริง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

อารี เจริญผล (2547:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ด้าน คือ (1) การศึกษาและการเตรียมการ (2) การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา (3) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (5) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (6) การเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานที่รัฐกำหนด มีการปฏิบัติมากที่สุดในเรื่องการกระตุ้นให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อร่วมกันปฏิบัติงานการปฏิบัติตามปฏิทิน และการติดตามประเมินผลพร้อมทั้งการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติน้อยสุดได้แก่การแต่งตั้งและการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน การประชุม

ตรวจสอบ ทบทวนการปฏิบัติงาน การรายงานผลและการนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้ง การวางแผนยกระดับมาตรฐานและการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองชุมชนในการให้ความร่วมมือ อย่างต่อเนื่องในการรักษามาตรฐานการศึกษาสำหรับเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อ กระบวนการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ฉัตรชัย ต๊ะปิ่นดา (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัย พบว่าระดับการดำเนินการเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6 ทั้ง 6 ด้านคือ การศึกษาและการเตรียมการอยู่ ในระดับมากถึงมากที่สุด มีการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับมาก การพัฒนาและปรับปรุงอยู่ในระดับมาก การเตรียมรับการประเมินจาก หน่วยงานที่รัฐกำหนดอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

ฉัตรชัย ผ่องสุวรรณ (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตการศึกษา 1 พบว่า (1) ส่วนใหญ่มีการ จัดกิจกรรมเพื่อเสริมความรู้ให้กับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของหลักสูตรการประเมินผลและ การจัดการเรียนการสอน โดยมีการวิเคราะห์และปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนสังคมเพื่อ พัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน (2) มีการใช้วิธีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้พร้อม ทั้งมอบหมายงานให้รับผิดชอบ มีการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนทางการศึกษาเพื่อเป็นขวัญและ กำลังใจ (3) การจัดการอาคารเรียนที่มีความสะอาดถูกสุขลักษณะและมีสาธารณูปโภค มีการจัด บรรยากาศในห้องเรียน รวมทั้งจัดสื่อการสอนที่จำเป็นไว้ในห้องเรียน (4) การจัดระบบการรักษา ความปลอดภัยเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน (5) ผู้เรียนส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพที่ดีกับ เพื่อนครู และบุคลากรอื่นในโรงเรียนมีวินัย สุภาพอ่อนน้อม และเห็นความสำคัญของการรักษา สภาพแวดล้อม

วิชัย บำรุงศรี (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน โรงเรียน พ.ศ. 2541 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1) ด้านมาตรฐานคุณภาพนักเรียน พบว่าผู้บริหารจัดกิจกรรมสนับสนุน การเรียนการสอนโดยให้บริการอาหารกลางวันและอาหารเสริมที่มีคุณค่า มีการฝึกให้เด็กปฏิบัติจริง ปัญหาที่พบคือเด็กยังขาดประสบการณ์การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2) ด้านมาตรฐานการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารดำเนินการให้ครูสอนซ่อมและสอนเสริมอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลการเรียนโดยให้เพิ่มสะสมงาน ปัญหาที่พบ คือ ครูบางส่วนยังใช้วิธีการสอนแบบเก่า ๆ

3) ด้านมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน พบว่า ผู้บริหารดำเนินการมากที่สุดคือการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนให้บุคลากรพัฒนาตนเองโดยวิธีที่หลากหลาย ปัญหาที่พบคือขาดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ขาดบุคลากร

สถิต ยังกง (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของบุคลากร โรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า มีการดำเนินงานในแต่ละด้านคือ การจัดระบบและวิธีการในการจัดสรรงบประมาณ จัดทำระบบสารสนเทศ เกี่ยวกับโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาในระบบประกันคุณภาพ พบว่า มีปัญหาเรื่องจำนวนครูและบุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรขาดความรู้ในการวางแผน ขาดบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดงบประมาณในการปรับปรุงโรงเรียน และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ญาณอาภา ทับทิมทอง (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าในการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมของโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกทั้ง 3 มาตรฐาน พบว่า

1) กิจกรรมที่แสดงถึงมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนมีความดีสูงสุดคือ ผู้บริหารในโรงเรียนสนับสนุน ส่งเสริมภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียน ความดีต่ำสุดคือการร่วมทำนุญดักบาตรสัปดาห์ละ 1 วัน

2) มาตรฐานกระบวนการมีความดีสูงสุดคือกิจกรรมการจัดการและการบริหารงาน ส่งเสริมเทคนิคการสอนของครูและการพัฒนาการเรียนการสอนของครู ความดีต่ำสุดคือการสอนดนตรีไทย

3) กิจกรรมที่แสดงถึงมาตรฐานที่ดีมีความถี่สูงสุดคือ มาตรฐานครูมีความสามารถในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญความถี่ต่ำสุดคือ ห้องปฏิบัติการให้เด็กฝึกอาชีพจริง

ทองสุข แสงกล้า (2546:บทคัดย่อ) ได้นำการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านปัจจัยอยู่ในระดับมาทุกมาตรฐาน

ประทีน จำปาเงิน (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมเพื่อรับการประกันคุณภาพภายนอก รอบแรกในกระบวนการของโรงเรียนแก่นำสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า โรงเรียนแก่นำส่วนใหญ่มีความพร้อมตามมาตรฐานกระบวนการตั้งแต่ระดับปานกลางถึงระดับมากได้แก่

1) มาตรฐานที่ 1 การจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาอยู่ระดับกลางถึงมาก

2) มาตรฐานที่ 2 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมาก

3) มาตรฐานที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก

หยด คณ โททอง (2544:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการประเมินผลภายในของโรงเรียน สังกัดการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพและปัญหาการประเมินผลภายในของโรงเรียน มี 5 ระบบย่อย คือ (1) ระบบการวางแผนและการปฏิบัติ (2) ระบบข้อมูลและการประมวลผล (3) ระบบการตรวจสอบผลการประเมิน (4) ระบบการรายงานประเมินผล (5) ระบบการใช้ผลการประเมิน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการประเมินผลภายในด้านระบบการวางแผนอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก มีสภาพการประเมินผลภายในอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาด้านระบบการรายงานผลการประเมินและระบบการใช้ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการประเมินผลภายในอยู่ในระดับปานกลางโดยภาพรวมและรายระบบ

ธัญญทิพย์ บุรณพันธุ์วิวัฒน์ (2544:94) วิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของบุคลากร และบุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมี

ความรู้ความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบ และลงมือดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดไป

วินัย เจริญสุวรรณ (2545:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัด เทศบาล คือมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยขาดแคลนครูใน สาขาวิชาหลัก จำนวนนักเรียนต่อห้องมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ครุมีงานอื่นที่ต้องปฏิบัตินอกจาก งานสอนเป็นจำนวนมาก บุคลากรในโรงเรียนขาดความสามัคคี มาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า บุคลากรใน โรงเรียนยังไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจัดข้อมูลสารสนเทศไม่ สมบูรณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษากับ โรงเรียน น้อย มาตรฐานด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่รักการอ่าน ขาดคุณธรรม จริยธรรมและนักเรียนไม่สามารถที่จะคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และใช้เหตุผลได้

สำนักงาน นิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2546:116-117) ทำการวิจัย การปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า อุปสรรคในการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีดังนี้ (1) การประเมินตนเอง (2) ขาดความรู้ความเข้าใจใน เรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศ (3) การทำงานล่าช้าไม่ทันตามกำหนดเนื่องจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องมี หลายฝ่ายเกิดความไม่คล่องตัวในการทำงาน (4) บุคลากรมีภาระรับผิดชอบการสอนและงาน ด้านธุรการอื่นๆ มากจึงทำให้ไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับการประกันคุณภาพ (5) ขาดบุคลากรแกนนำ ระดับโรงเรียน (6) การนิเทศภายในไม่สามารถปฏิบัติได้ตามปฏิทินการนิเทศ (7) ขาดแหล่ง การเรียนรู้ที่หลากหลาย (8) โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินในหน่วยงานของตน (9) คณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินและยังขาดการทำงานเป็นทีม (10) บุคลากรไม่ให้ความสำคัญในการศึกษาเอกสารคู่มือที่เกี่ยวข้อง (11) ครูผู้สอนขาดความรู้ในการนำข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนมาวิเคราะห์และวางแผนการปรับปรุงพัฒนา (12) กรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ยังไม่มีความชัดเจน

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มีแกน (Meegan 1986:1139-A) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและคุณภาพของ โรงเรียนคาทอลิกในรัฐวิสคอนซิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการวางแผน และแนวคิดของบุคลากรเกี่ยวกับคุณภาพของ โรงเรียน พบว่าการวางแผนและคุณภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด

เกี่ยวกับการวางแผน คือ หลักสูตร ครูใหญ่มีทัศนะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนในแง่บวกมากกว่าครูทั่วไป

Bof (1997:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของการประถมศึกษาในบราซิลโดยเป็นโครงการนำร่องนำไปใช้ในเขตเทศบาล 11 แห่งที่มีสาเหตุสำคัญในเรื่องการตกต่ำชั้นและลดอัตราการลาออกกลางคันของนักเรียน การดำเนินโครงการมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกให้หน่วยงานที่ปรึกษาจัดการอบรมผู้บริหารและครูผู้ร่วมงาน ขั้นตอนที่ 2 ผู้ที่ได้รับการอบรมแล้วไปอบรมผู้ปฏิบัติงานคนอื่น ๆ ต่อเพื่อนำไปปรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีสถานศึกษาเข้าร่วม 5 แห่ง ผลการศึกษามี 4 แห่งที่นำโครงการการบริหารคุณภาพ นี้ไปใช้อย่างเต็มรูปแบบ ปัญหาที่พบในการนำไปใช้คือ (1) การต่อต้านจากผู้มีส่วนร่วมมีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจในการดำเนินโครงการการบริหารคุณภาพ (2) ผู้บริหารและครูผู้ประสานงานขาดความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและการใช้เครื่องมือในการบริหารคุณภาพ (3) มีการอภิปรายในเรื่องการบริหารคุณภาพในโรงเรียนน้อยเกินไป (4) เวลาในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการการบริหารคุณภาพ ของผู้บริหารและครูผู้ประสานงานน้อยไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้และการรับรู้ที่เป็นตัวกระตุ้นได้แก่ (1) พันธะสัญญาของผู้บริหาร รวมถึงครูใหญ่และเทศมนตรีฝ่ายการศึกษา (2) สิ่งแรกที่พบชัดเจนในการเปลี่ยนแปลง คือ การปรับองค์กร และการลดอัตราการตกต่ำชั้นและการลาออกกลางคัน สิ่งที่เห็นชัดเจนคือการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาจากปัญหาที่ Bof พบคือการต่อต้านของบุคลากร การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพ และเวลาในการจัดกิจกรรมที่น้อยเกินไป จากปัญหา ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเป็นการดำเนินงานแบบแยกส่วน ซึ่งในการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นการดำเนินงานตามปกติไม่ใช่การสร้างงานจากเอกสาร แต่ขอให้มีการรื้อรอยหลักฐานการกระทำตามสภาพจริง

Rodgers (1998:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของครูต่อการดำเนินงานการบริหารคุณภาพ (TQM) ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ตามหลักการของ TQM ต้องมีการยอมรับข้อมูลป้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้อง ที่มากำหนดคุณภาพ และการนำมาเป็นแรงจูงใจเพื่อการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน ในการพัฒนากระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิด คุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจขอบข่ายการดำเนินงานตามระบบ TQM ในสถานศึกษาของรัฐ Maricopa County และพิจารณาถึงผลกระทบการดำเนินงานของ TQM ที่มีต่อสถานศึกษาในประเด็นต่างๆต่อไปนี้ (1) การวางแผนยุทธศาสตร์ (2) การวิเคราะห์ข้อมูล (3) การฝึกอบรมบุคลากร (4) การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร (5) ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (6) การมีส่วนร่วมของนักเรียน (7) การประเมินผลการบริการ (8) ความพึงพอใจของลูกค้า (9) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้มี

การศึกษาการรับรู้ของครูในสถานศึกษาที่กำลังดำเนินการในระบบ TQM พบว่าการรับรู้ของครูในสถานศึกษาที่กำลังดำเนินการในระบบ TQM ต่างจากครูที่ไม่ได้ใช้ระบบ TQM จำนวน 56 แห่งตามรายการดังต่อไปนี้ (1) มีความตระหนักถึงการกำหนดภารกิจและการพัฒนาเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (2) มีการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโปรแกรม (3) การฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง (4) ครูได้รับแรงเสริมให้มีการประเมินและแก้ปัญหา รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร (5) ครูมีคุณธรรมและมีความพึงพอใจในงาน (6) นักเรียนตระหนักถึงผลการเรียนของตนเองและสามารถประเมินความสำเร็จได้ (7) การบริการใหม่ๆ ได้รับการประเมินเพื่อสร้างความมั่นใจว่า ผลงานที่ได้เป็นที่น่าพอใจ (8) ความพึงพอใจของลูกค้าที่ได้มาจากการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียน (9) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบมาตรฐานที่มีคะแนนสูงขึ้นจากรายการดังกล่าวสรุปการรับรู้ของครูพบว่ามีความคิดเห็นในเชิงบวกที่มีต่อการปรับปรุงสถานศึกษา

สรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดคุณภาพการศึกษา โรงเรียนต้องแสดงความรับผิดชอบมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษามีผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และควรมีการกำหนดมาตรฐานให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนได้จัดการศึกษาและควรมีการรักษาตรงไว้ซึ่งคุณภาพที่มีอยู่ นอกจากนี้ สถานศึกษาหรือ โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและการนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 1 และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาระบบการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยอ้างอิงกระบวนการดำเนินการตามวงจรคุณภาพ (PDCA) และองค์ประกอบของกฎกระทรวงมาพัฒนากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกดังนี้

3.1.1 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ

(PDCA)

3.1.1.1 การเตรียมการด้านบุคลากร

3.1.1.2 การดำเนินการประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพ (Plan-P)

- วางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) การกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์

เป้าหมาย แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

- การดำเนินการตามแผน (Do-D) โดยบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละงาน ร่วมกันดำเนินงานตามแผนที่จัดทำไว้ให้บรรลุเป้าหมายมีการกำกับติดตาม การนิเทศงานเพื่อ การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

- การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) เป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินงานคือวางแผนการตรวจสอบประเมินตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามผลการ ดำเนินการตรวจติดตามคุณภาพตามแผน การตรวจเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รายงานผล การตรวจให้ผู้รับผิดชอบงานและผู้บริหารทราบ

- การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) ผู้ตรวจทำรายงานส่งให้ คณะกรรมการที่รับผิดชอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลข้อมูล แล้วนำผลผู้ปฏิบัติงานการประเมิน มาปรับปรุงการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

3.1.1.3 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report)

3.1.2 องค์ประกอบกฎกระทรวง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพนอกของสถานศึกษา ต้องดำเนินงานตาม มี 8 องค์ประกอบคือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศการพัฒนามาตรฐาน การศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1.3 กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยสรุปกระบวนการ เตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดวงจรคุณภาพ (PDCA) และ 8 องค์ประกอบของ กฎกระทรวงมาดำเนินการ 6 ขั้นตอนคือ

3.1.3.1 การเตรียมการด้านบุคลากร เพื่อสร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้และ ทักษะการทำงานแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบที่ชัดเจนมีการประชุมชี้แจงมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ให้ทุกฝ่ายส่วนร่วมในการดำเนินงาน

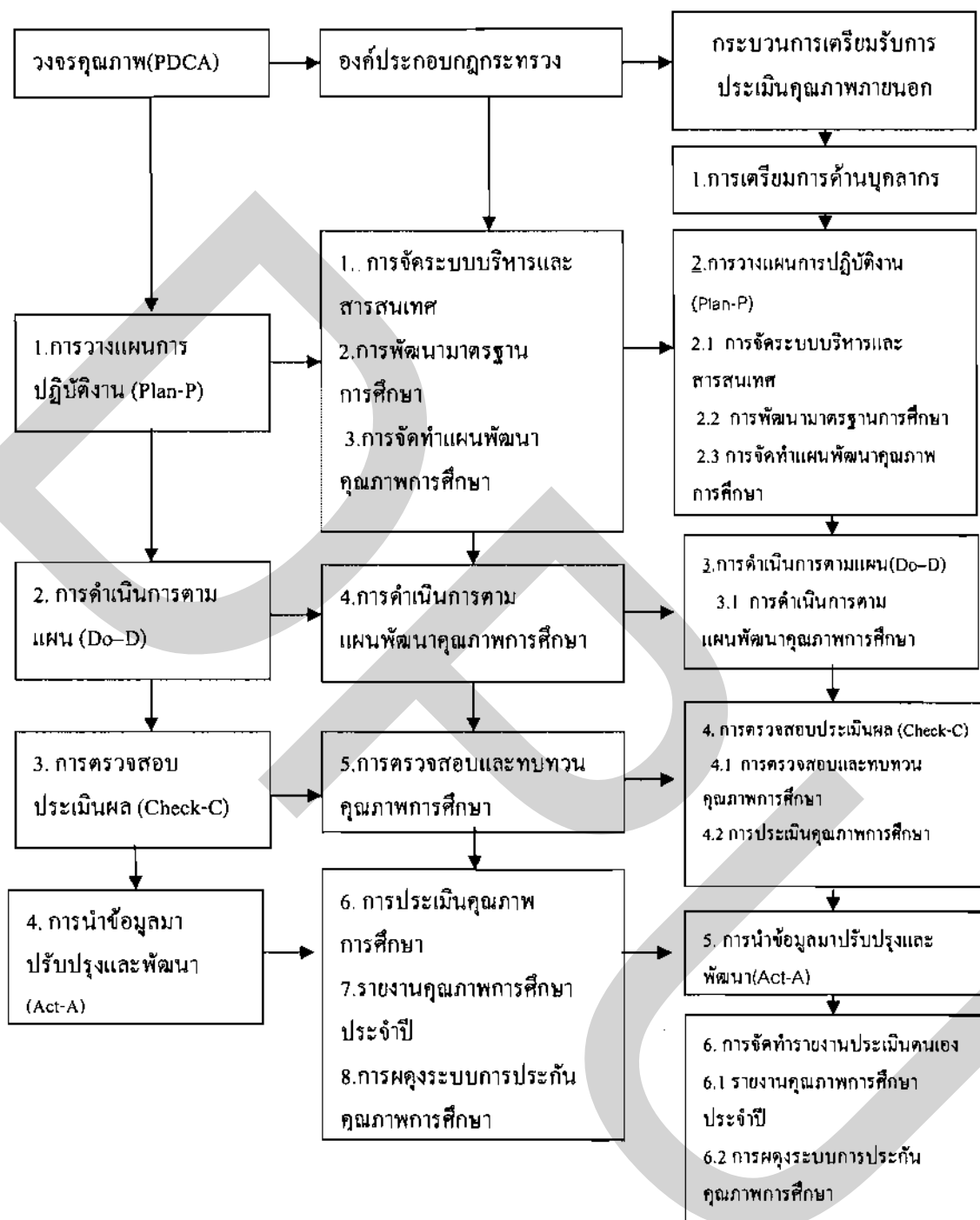
3.1.3.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศการพัฒนามาตรฐานการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

3.1.3.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D) การดำเนินการตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาที่จัดวางแผนไว้มีการติดตามการดำเนินงานของบุคลากรภายใน

3.1.3.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีคณะกรรมการตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม เพื่อการผลงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้คงอยู่

3.1.3.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) นำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา

3.1.3.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) ในการดำเนินงานของสถานศึกษาปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งความเป็นจริงอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานให้ชัดเจนเพราะผู้ประเมินยึดเอารายงานสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นขั้นตอนในการจัดเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สอง

ภาพที่ 3.1 การดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูของโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล และประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 82 โรงเรียน มีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.2.1 ผู้บริหาร ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนละ 1 คนรวมเป็นจำนวน 82 คน

3.2.2 ครู เลือกตามความเห็นผู้บริหาร โดยเป็น ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพและครูผู้สอนโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 164 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมี 246 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตำแหน่งและจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม และร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	82	68	32.9
ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ	82	64	30.9
ครูผู้สอน	82	75	36.02
รวม	246	207	100.00

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งที่สองของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนซึ่งสร้างขึ้นตามกรอบการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน ในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ

5 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับปานกลาง
 2 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับน้อย
 1 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับน้อยที่สุด
 ในการแปลความใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลผลตามเกณฑ์การแปลผล ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์เฉลี่ยดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2532:100)

4.51-5.00 หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับน้อยที่สุด

3.3.2 ขั้นตอนในการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

3.3.2.1 ศึกษาจากตำราเขียน บทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา สัมภาษณ์ผู้บริหาร บุคลากรครู บุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษา และสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาตามกระบวนการ วงจรคุณภาพ (PDCA) และองค์ประกอบตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบในด้านเนื้อหาที่ต้องครอบคลุมตรงความต้องการ และพิจารณาการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

3.3.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และการจัดลำดับความสำคัญของ คำตามรายนามผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1) นางวัฒนา รวยสำราญศึกษานิเทศก์ชำนาญการ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2) นางนฤมล เนื่องช้าง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ประเมินภายนอก สำนักงานพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3) นายชรัตน์ สิริสุสะอาด อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนพร้าณิลวัชระ ระดับ 9 จังหวัดสมุทรปราการ

4) อาจารย์โชติ เข้มแสง รองผู้อำนวยการสาขาการจัดการศึกษาและ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

5) ผศ. สนิธวา ความศิษฐ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษาและ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3.3.2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และให้
อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

3.3.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหาร ครู
ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวน 30
โรงเรียน ในจังหวัดปทุมธานี หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์ของ
ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งพบว่าแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ .9733 (รายชื่อโรงเรียน
แสดงในภาคผนวก)

3.3.2.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีก
ครั้งและจัดทำแบบสอบถามฉบับจริงที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.4.1 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ถึงผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3.4.2 ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดย
ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองระหว่าง เดือนสิงหาคม-
ตุลาคม 2549 ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 207 ฉบับ จากทั้งหมด จำนวน 246 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.15

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS For Windows) สถิติที่ใช้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดย
การแจกแจงความถี่ และ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย
(Mean= \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation=S.D)

ข้อเสนอแนะ และ ความคิดเห็น จากแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี
วิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไป และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนเอกชนพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปรากฏผลตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N =207)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร โรงเรียน	68	32.85
ครูผู้รับผิดชอบงานประเมินคุณภาพ ศึกษา	64	30.92
ครูผู้สอน	75	36.23
ระดับที่เปิดสอน		
อนุบาล	67	32.37
ประถมศึกษา	34	16.43
อนุบาลและประถมศึกษา	106	51.21
ประสบการณ์ในความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		
น้อยกว่า 3 ปี	30	14.49
3 – 5 ปี	69	33.33
มากกว่า 5 ปี	108	52.17
แหล่งความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา		
ศึกษาจากเอกสาร	21	10.15
จากการอบรมสัมมนา	57	27.54
ศึกษาจากเอกสารและอบรมสัมมนา	107	51.69
อื่นๆ ได้แก่ การศึกษาดูงาน การสนทนาซักถาม	8	3.86

จากตาราง 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในกลุ่มเป็น ครูผู้สอนร้อยละ 36.23 โรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เปิดสอนระดับอนุบาลและประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.21 ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.17 และได้รับความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาจากการศึกษาจากเอกสารและการอบรมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 51.69

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน เอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปรากฏผลตามตารางที่ 4.2-4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการเตรียมการ
ด้านบุคลากร

(N=207)

การเตรียมการด้านบุคลากร	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. ประชุมชี้แจงบุคลากรและมอบหมายหน้าที่ ความ รับผิดชอบ	4.02	.721	มาก	3
2. อบรมบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความ ตระหนัก ความเข้าใจ และความสำคัญของการ ประกันคุณภาพการศึกษา	3.93	.717	มาก	4
3. จัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายใน และ ภายนอกเช่นเอกสาร คู่มือ หนังสือให้บุคลากร	3.77	.766	มาก	6
4. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการประกัน คุณภาพการศึกษา	4.10	.658	มาก	2
5. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานดำเนินงาน รับผิดชอบสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีม	4.12	.658	มาก	1
6. กำหนดแผนการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.89	.694	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.97	.702	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และ
ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียน
ของตนมีการเตรียมการด้านบุคลากรในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.12$) รองลงมา
คือการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.10$) ส่วนข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอก
เช่น เอกสาร คู่มือ หนังสือ ให้บุคลากร ($\bar{X}=3.77$)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P)

(N=207)

การวางแผนการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือมาตรฐานการศึกษา	3.93	.653	มาก	6
2. จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย	3.81	.711	มาก	14
3. จัดทำแผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.90	.745	มาก	7
4. กำหนดแนวคิด แนวทาง รูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพ	3.84	6.98	มาก	12
5. กำหนดระยะเวลา และกำหนดผู้รับผิดชอบ	3.85	.723	มาก	11
6. วิเคราะห์การประเมินผลรอบแรกแล้วนำมาวางแผน	3.87	.783	มาก	9
7. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.03	.791	มาก	2
8. จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.05	.793	มาก	1
9. จัดทำ แผนการส่งครู ไปศึกษาต่อ อบรม เพื่อพัฒนาตนเองตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา	3.96	.817	มาก	5
10. จัดทำแผนงบประมาณ	3.84	.719	มาก	13
11. จัดทำข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน	4.01	.731	มาก	4
12. นำข้อมูลสถานศึกษา มากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.01	.711	มาก	3
13. วางแผนการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนให้บุคลากร นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับทราบการปฏิบัติการและผลการปฏิบัติงาน	3.88	.695	มาก	8
14. จัดการประชุมการปฏิบัติงานตามแผนและ รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผน	3.85	.689	มาก	10
ค่าเฉลี่ยรวม	3.92	.733	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตนมีการดำเนินงานด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.05$) รองลงมา คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}=4.02$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ($\bar{X}=3.81$)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านดำเนินการตามแผน (Do-D) (N =207)

ดำเนินการตามแผน	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. บุคลากรภายในทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	3.94	.721	มาก	1
2. ผู้รับผิดชอบแต่ละส่วนนิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผนและบันทึกผลการติดตามเป็นรายบุคคล ฝ่าย กลุ่มสาระนำเสนอผู้บริหารทุกภาคเรียน	3.77	.710	มาก	6
3. ผู้รับผิดชอบประเมินภายใน สร้างสื่อ จัดทำเอกสาร คู่มือแจกให้ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละงาน	3.70	.693	มาก	7
4. ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นวัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้บุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละงาน	3.81	.756	มาก	4
5. ในการดำเนินงานตามแผน บุคลากรเต็มใจและมีส่วนร่วมในการประชุม	3.88	.724	มาก	2
6. จัดส่งครูไปศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง	3.88	.793	มาก	3
7. เชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3.51	.891	มาก	11
8. ผู้รับผิดชอบทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามลักษณะของงานอย่างน้อยภาคเรียนละ หนึ่งครั้ง	3.70	.756	มาก	8
9. คณะทำงาน ทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอหัวหน้าฝ่ายอย่าง ต่อเนื่อง	3.63	.790	มาก	10
10. หัวหน้าทุกระดับจัดให้มีการประชุม ตรวจสอบทบทวนการปฏิบัติงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	3.69	.768	มาก	9
11. ผู้บริหาร ประชุม ตรวจสอบทบทวนการปฏิบัติงานและนิเทศงานปรับปรุงงาน ตามแผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.80	.729	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	.757	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตนมีการดำเนินการตามแผนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรภายในทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}=3.94$) รองลงมา คือ ในการดำเนินงานตามแผนบุคลากรเต็มใจและมีส่วนร่วมในการประชุมและการจัดส่งครูไปศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=3.88$) ส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ การเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=3.51$)

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการตรวจสอบ
ประเมินผล (Check-C)

(N=207)

การตรวจสอบประเมินผล	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. สถานศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศติดตามผล	3.78	.753	มาก	1
2. แต่งตั้งผู้ตรวจสอบ ติดตามคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.74	.769	มาก	3
3. ผู้ตรวจสอบ นิเทศ ติดตามแผนการตรวจสอบและ ทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.69	.746	มาก	4
4. คณะกรรมการวางกรอบการประเมิน และจัดทำ เครื่องมือการประเมิน	3.64	.737	มาก	6
5. กำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับ การประเมิน	3.61	.762	มาก	7
6. คณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบภายใน ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาตาม แผนการตรวจสอบประจำปี	3.75	.757	มาก	2
7. แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จำแนกข้อมูลหาสาเหตุ แล้ว ปรับปรุงแก้ไข	3.68	.708	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม	3.70	.708	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และ
ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนของ
ตนมีการตรวจสอบประเมินผล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาเตรียมพร้อม
สำหรับศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศติดตามผล ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา คือ คณะกรรมการดำเนินการ
ติดตามตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนตรวจสอบประจำปี
($\bar{X}=3.75$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ การกำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน
สำหรับการประเมิน ($\bar{X}=3.61$)

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A)

(N=207)

การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. คณะกรรมการตรวจสอบภายใน วิเคราะห์หาสาเหตุแก้ไขผลการปฏิบัติงานจากผลการตรวจสอบติดตามการประกันคุณภาพภายใน	3.70	.717	มาก	7
2. ประชุมผู้ปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาผลการตรวจสอบภายในเพื่อระดมความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน	3.73	.742	มาก	5
3. ผู้รับผิดชอบเสนอแนะและปรับปรุงการปฏิบัติงานจากผลการวิเคราะห์ และข้อสังเกตจากการตรวจ	3.72	.752	มาก	6
4. แต่ละหน่วยงานนำจุดด้อยของสถานศึกษามาวิเคราะห์วางแผนและปรับปรุง	3.79	.721	มาก	3
5. แต่ละหน่วยงานนำจุดเด่นของสถานศึกษามาวิเคราะห์และวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น	3.78	.745	มาก	4
6. นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำสารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน	3.79	.754	มาก	2
7. ดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับ	3.83	.732	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	.738	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตนมีการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับ ($\bar{X}=3.83$) รองลงมา คือ ในแต่ละหน่วยงานนำจุดด้อยของสถานศึกษามาวิเคราะห์วางแผนและปรับปรุงและการนำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำสารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=3.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือคณะกรรมการตรวจสอบภายในวิเคราะห์หาสาเหตุแก้ไขผลการปฏิบัติงานจากผลการตรวจสอบติดตามการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X}=3.70$)

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการจัดทำรายงาน
ประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report)

(N=207)

การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1. ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา	4.14	.759	มาก	1
2. จัดทำเอกสาร วิสัยทัศน์ เป้าหมาย มาตรฐาน และ แผนงานของสถานศึกษาเป็นเอกสาร เผยแพร่	3.89	.820	มาก	3
3. รายงานประเมินผลการประเมินจุดที่ควรพัฒนาของ สถานศึกษาที่ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ กำหนดได้	3.85	.736	มาก	5
4. จัดทำรายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐาน ของ สมศ. และ สพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียน การสอน	3.90	.739	มาก	2
5. รายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และ สพฐ.ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการศึกษา	3.87	.749	มาก	4
6. วางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมิน ภายในสถานศึกษา	3.82	.777	มาก	6
ค่าเฉลี่ยรวม	3.91	.763	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และ
ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของ
ตน มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
(\bar{X} =3.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ
ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา (\bar{X} =4.14) รองลงมา คือการจัดทำรายงาน
ประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และ สพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอน
(\bar{X} =3.90) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือการวางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการ
ประเมินภายในสถานศึกษา (\bar{X} =3.82)

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานคุณภาพการศึกษา ครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เกี่ยวกับกระบวนการเตรียม รับการประเมินคุณภาพภายนอก

ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน รายละเอียดตามตารางที่ 4.8-4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการเตรียมการ ด้านบุคลากร

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X} 1	S.D	\bar{X} 2	S.D	\bar{X} 3	S.D
การเตรียมการด้านบุคลากร						
1. ประชุมชี้แจงบุคลากรและมอบหมาย หน้าที่ความรับผิดชอบ	4.13	.649	4.18	.659	3.76	.768
2. อบรมบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้าง ความตระหนัก ความเข้าใจและ ความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา	4.01	.707	4.06	.609	3.73	.777
3. จัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ การประกัน คุณภาพภายในและภายนอกเช่นเอกสาร คู่มือ หนังสือให้บุคลากร	3.84	.790	3.79	.684	3.67	.794
4. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการ ประกันคุณภาพการศึกษา	4.18	.575	4.17	.601	3.95	.751
5. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ดำเนินงานรับผิดชอบสนับสนุนให้ทุก ฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีม	4.22	.599	4.12	.650	4.01	.707
6. กำหนดแผนการ นิเทศติดตามการ ปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.93	.586	4.02	.649	3.73	.794
ค่าเฉลี่ย	4.05	6.48	4.06	.642	3.81	.765

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตนมี

การเตรียมการด้านบุคลากร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 3 กลุ่ม ($\bar{X}_1=4.05$ $\bar{X}_2=4.06$ $\bar{X}_3=3.81$) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานดำเนินงานรับผิดชอบสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีม ($\bar{X}_1=4.22$ $\bar{X}_3=4.01$) ในขณะที่ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดในเรื่องการประชุมชี้แจงบุคลากรและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ ($\bar{X}_2=4.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ เรื่องการจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายในและภายนอกเช่น เอกสาร คู่มือ หนังสือให้บุคลากร ($\bar{X}_1=4.22$ $\bar{X}_2=4.18$ $\bar{X}_3=4.01$)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P)

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
การวางแผนการปฏิบัติงาน						
1. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือ มาตรฐานการศึกษา	4.04	.589	3.95	.672	3.80	.678
2. จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย	3.97	.602	3.82	.705	3.65	.780
3. จัดทำแผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.09	.621	3.85	.734	3.75	.824
4. กำหนดแนวคิด แนวทาง รูปแบบ วิธีการ ประกันคุณภาพ	3.96	.562	3.88	.696	3.69	.788
5. กำหนดระยะเวลา และกำหนดผู้รับผิดชอบ	4.03	.602	3.83	.720	3.68	.791
6. วิเคราะห์การประเมินผลรอบแรกแล้วนำมา วางแผน	4.06	.649	3.86	.747	3.69	.885
7. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.28	.735	3.97	.749	3.84	.823
8. จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร	4.21	.749	4.03	.728	3.92	.866
9. จัดทำ แผนการส่งครูไปศึกษาต่อ อบรม เพื่อพัฒนาตนเองตามมาตรฐานการประกัน คุณภาพการศึกษา	4.03	.649	3.91	.744	3.94	.906

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
10. จัดทำแผนงบประมาณ	3.93	.659	3.89	.640	3.71	.818
11. จัดทำข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาเป็น ปัจจุบัน	4.16	.665	4.02	.625	3.84	.839
12. นำข้อมูลสถานศึกษา มากำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.16	.567	3.95	.672	3.89	.831
13. วางแผนการประชาสัมพันธ์งานของ โรงเรียนให้บุคลากร นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับทราบการ ปฏิบัติการและผลการปฏิบัติงาน	4.00	.647	3.88	.650	3.75	.737
14. จัดการประชุมการปฏิบัติงานตามแผน และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผน	3.91	.621	3.95	.972	3.68	.738
ค่าเฉลี่ย	4.06	.637	3.91	.718	3.77	.807

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนของตนมีการดำเนินงานด้านการวางแผนการปฏิบัติงานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม ($\bar{X}_1 = 4.06$, $\bar{X}_2 = 3.91$, $\bar{X}_3 = 3.77$) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}_1 = 4.28$) ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดในเรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X}_2 = 4.03$) ส่วนครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดในเรื่องการจัดทำแผนการส่งครูไปศึกษาต่ออบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}_3 = 3.94$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยกว่าข้ออื่นๆ ของ ผู้บริหารคือเรื่อง จัดการประชุมการปฏิบัติงานตามแผนและรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผน ($\bar{X}_1 = 3.91$) ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ($\bar{X}_2 = 3.28$, $\bar{X}_3 = 3.65$)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านดำเนินการตามแผน (Do-D)

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
การดำเนินการตามแผน (Do-D)						
1. บุคลากรภายในทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.00	.680	4.03	.637	3.79	.776
2. ผู้รับผิดชอบแต่ละส่วนนิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผนและบันทึกผลการติดตามเป็น รายบุคคล ฝ่ายกลุ่มสาระนำเสนอผู้บริหารทุกภาคเรียน	3.87	.745	3.89	.534	3.55	.759
3. ผู้รับผิดชอบประเมินภายใน สร้างสื่อจัดทำเอกสาร คู่มือ แจกให้ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละงาน	3.75	.543	3.80	.592	3.56	.842
4. ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้บุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละงาน	3.83	.654	3.91	.723	3.69	.854
5. ในการดำเนินงานตามแผน บุคลากรเต็มใจและมีส่วนร่วมในการประชุม	3.93	.690	3.94	.726	3.77	.727
6. จัดส่งครูไปศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง	3.92	.747	3.95	.759	3.77	.847
7. เชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญร่วมกับบุคลากร วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน	3.52	.890	3.69	.917	3.32	.841
8. ผู้รับผิดชอบทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามลักษณะของงานอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง	3.70	.647	3.80	.795	3.59	.807

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านดำเนินการตามแผน (Do-D)

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครู ผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
9. คณะทำงาน ทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอหัวหน้าฝ่ายอย่างต่อเนื่อง	3.66	.698	3.68	.812	3.55	.843
10. หัวหน้าทุกระดับจัดให้มีการประชุมตรวจสอบทบทวนการปฏิบัติงานทุกระยะอย่างต่อเนื่อง	3.70	.659	3.83	.762	3.55	.843
11. ผู้บริหารประชุมตรวจสอบทบทวนการปฏิบัติงานและนิเทศงาน ปรับปรุงงานตามแผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.81	.633	3.85	.734	3.75	.807
ค่าเฉลี่ย	3.78	.690	3.79	.726	3.63	.813

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตน มีการดำเนินการตามแผน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 กลุ่ม ($\bar{X}_1 = 3.88$, $\bar{X}_2 = 3.79$, $\bar{X}_3 = 3.63$) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสอดคล้องกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องบุคลากรภายในทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X}_1 = 4.19$, $\bar{X}_2 = 4.03$, $\bar{X}_3 = 3.79$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ เรื่องเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากรเชี่ยวชาญร่วมกับบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ($\bar{X}_1 = 3.58$, $\bar{X}_3 = 3.32$) ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา คือเรื่อง ผู้รับผิดชอบทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามลักษณะของงานอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง ($\bar{X}_2 = 3.68$)

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการตรวจสอบ
ประเมินผล (Check-C)

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
การตรวจสอบประเมินผล						
1. สถานศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับ ศึกษานิเทศก์ในการนิเทศติดตามผล	3.84	.618	3.86	.768	3.63	.835
2. แต่งตั้งผู้ตรวจสอบ ติดตามคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.84	.642	3.78	.780	3.61	.853
3. ผู้ตรวจสอบ นิเทศ ติดตามแผนการ ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.79	.640	3.75	.771	3.53	.794
4. คณะกรรมการวางกรอบการประเมิน และ จัดทำเครื่องมือการประเมิน	3.67	.613	3.74	.735	3.52	.828
5. กำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน สำหรับการประเมิน	3.61	.650	3.72	.781	3.49	.828
6. คณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบ ภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา สถานศึกษาตามแผนการตรวจสอบประจำปี	3.84	.687	3.83	.698	3.57	.841
7. แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวม ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกข้อมูลหา สาเหตุแล้วปรับปรุงแก้ไข	3.75	.612	3.78	.673	3.52	.795
ค่าเฉลี่ย	3.76	.637	3.78	.744	3.55	.825

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนของตนมีการดำเนินการตรวจสอบประเมินผลในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม ($\bar{X}_1 = 3.76$, $\bar{X}_2 = 3.78$, $\bar{X}_3 = 3.55$) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความ คิดเห็นสูงสุดเท่ากันในเรื่องสถานศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับศึกษานิเทศก์ในการนิเทศติดตามผล และการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบติดตาม คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}_1 = 3.76$, $\bar{X}_2 = 3.84$)

ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดในเรื่องสถานศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศติดตามผล ($\bar{X}_2=3.86, \bar{X}_3=3.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ พบว่า ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ เรื่องการกำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมิน ($\bar{X}_1=3.61, \bar{X}_2=3.72$) ส่วนครูผู้สอน คือ เรื่องคณะกรรมการวงรอบการประเมิน และจัดทำเครื่องมือการประเมิน ($\bar{X}_3=3.52$) และการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกข้อมูลหาสาเหตุแล้วปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X}_3=3.52$)

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A)

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A)						
1. คณะกรรมการตรวจสอบภายใน วิเคราะห์หาสาเหตุ แก้ไขผลการปฏิบัติงานจากผลการตรวจสอบ ติดตามการประกันคุณภาพ ภายใน	3.73	.592	3.80	.689	3.57	.825
2. ประชุมผู้ปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาผลการตรวจสอบภายในเพื่อระดมความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน	3.78	.623	3.75	.708	3.65	.862
3. ผู้รับผิดชอบเสนอแนะและปรับปรุงการปฏิบัติงานจากผลการวิเคราะห์ และ ข้อเสนอแนะการตรวจ	3.79	.664	3.83	.720	3.53	.827
4. แต่ละหน่วยงานนำจุดด้อยของสถานศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนและปรับปรุง	3.84	.618	3.85	.690	3.68	.825
5. แต่ละหน่วยงานนำจุดเด่นของสถานศึกษามาวิเคราะห์และวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น	3.82	.650	3.89	.687	3.63	.851
6. นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำสารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน	3.88	.668	3.85	.690	3.65	.862
7. ดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับ	3.97	.521	3.82	.768	3.69	.838
ค่าเฉลี่ย	3.83	.619	3.83	.707	3.63	.841

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตนมีการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม ($\bar{X}_1 = 3.83$, $\bar{X}_2 = 3.83$, $\bar{X}_3 = 3.63$) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่อง การดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับ ($\bar{X}_1 = 3.97$, $\bar{X}_3 = 3.69$) ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดในเรื่อง ในแต่ละหน่วยงานนำจุดเด่นของสถานศึกษามาวิเคราะห์และวางแผนปรับปรุง ให้ดีขึ้น ($\bar{X}_2 = 3.97$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ของผู้บริหารคือเรื่องคณะกรรมการตรวจสอบภายในวิเคราะห์หาสาเหตุแก้ไขผลการปฏิบัติงานจากผลการตรวจสอบติดตามการประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X}_1 = 3.73$) ของครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา คือ เรื่อง การประชุมผู้ปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาผลการตรวจสอบภายในเพื่อระดมความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}_2 = 3.83$) และของครูผู้สอน คือ เรื่อง ผู้รับผิดชอบเสนอแนะและปรับปรุงการปฏิบัติงานจากผลการวิเคราะห์ และข้อสังเกตจากการตรวจ ($\bar{X}_3 = 3.69$)

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{X}_1	S.D	\bar{X}_2	S.D	\bar{X}_3	S.D
การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือ รายงานประจำปี						
1. ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของ สถานศึกษา	4.60	.756	3.98	.718	3.84	.789
2. จัดทำเอกสาร วิสัยทัศน์ เป้าหมาย มาตรฐาน และแผนงานของ สถานศึกษาเป็นเอกสาร เผยแพร่	4.07	.703	3.89	.710	3.72	.966
3. รายงานประเมินผลการประเมินจุดที่ ควรพัฒนาของสถานศึกษาที่ไม่ สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ กำหนดได้	3.91	.645	3.91	.655	3.72	.863

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก	ผู้บริหาร		ครูผู้รับผิดชอบฯ		ครูผู้สอน	
	\bar{x} 1	S.D	\bar{x} 2	S.D	\bar{x} 3	S.D
4. จัดทำรายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และสพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.96	.706	3.97	.637	3.76	.836
5. รายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และสพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการศึกษา	3.90	.721	3.92	.669	3.80	.838
6. วางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมินภายในสถานศึกษา	3.88	.769	3.86	.768	3.73	.794
ค่าเฉลี่ย	4.05	.717	3.92	.693	3.76	.846

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนของตนมีการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม (\bar{x} 1=4.05, \bar{x} 2=3.92, \bar{x} 3=3.76) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา (\bar{x} 1=4.60, \bar{x} 2=3.98, \bar{x} 3=3.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้องกันคือเรื่อง การวางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังประเมินภายในสถานศึกษา (\bar{x} 1=3.88, \bar{x} 2=3.86) ส่วนของครูผู้สอนคือ เรื่องการจัดทำเอกสารวิสัยทัศน์ เป้าหมาย มาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษาเป็นเอกสารเผยแพร่ และรายงานประเมินผลจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาที่ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (\bar{x} 3=3.72)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และ ครูผู้สอน จำนวน 246 คน จาก 82 โรงเรียน ที่เปิดสอนระดับอนุบาลและประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามคืน 207 ฉบับ จากทั้งหมด 246 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.15 การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และครูผู้สอน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ 4 ส่วนดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในกลุ่ม เป็นครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เปิดสอนระดับอนุบาลและระดับศึกษามากที่สุด ในด้านประสบการณ์ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดในกลุ่ม มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี และได้รับความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาจากการศึกษาเอกสารและการอบรมสัมมนา

5.1.2 วัตถุประสงค์ข้อ 1 การศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่า ในโรงเรียนเอกชนมีขั้นตอนการดำเนินการกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกผลการศึกษารูปได้ดังนี้

5.1.1.1 การเตรียมการด้านบุคลากร พบว่า โรงเรียนเอกชน ดำเนินการในเรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนการจัดแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอกให้บุคลากรใน โรงเรียนของคนมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการของบุคลากร

5.1.1.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) พบว่า ในโรงเรียนเอกชนมี กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก โดยมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนการส่งเสริม ส่งครูศึกษาต่อ อบรม เพื่อพัฒนาตนเอง ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ยังมีน้อย

5.1.1.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D) พบว่า โรงเรียนเอกชน ดำเนินการตาม กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนมีการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเต็มใจและมีส่วนร่วมในการประชุมในเรื่องการเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ยังมีน้อย

5.1.1.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) พบว่า โรงเรียนเอกชนดำเนินการ ตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกในเรื่องสถานศึกษาเตรียมสำหรับศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศติดตามผล มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ ติดตามคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วน การกำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมิน มีการดำเนินการกระบวนการเตรียม รับการประเมินภายนอกไม่เพียงพอ

5.1.1.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) พบว่า โรงเรียนเอกชน ดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก ในเรื่องการดำเนินการรักษามาตรฐาน ของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับ มีการนำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำ สารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน ส่วนการดำเนินการเตรียมรับยังไม่เพียงพอคือ คณะกรรมการตรวจสอบภายในวิเคราะห์หาสาเหตุแก้ไขผลการปฏิบัติงานจากผลการตรวจสอบ ติดตามการประกันคุณภาพภายใน

5.1.1.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) พบว่า โรงเรียนเอกชนดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมิน ภายนอกในเรื่อง ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา มีการจัดทำรายงานประเมินผลการ ประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และ สพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินการ วางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมินภายในสถานศึกษายังดำเนินการน้อย

สรุปกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โรงเรียนเอกชนมีการดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกสอดคล้องกันคือ โรงเรียนดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกครบทั้ง 6 ด้าน

5.1.3 วัตถุประสงค์ข้อ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านการเตรียมการด้านบุคลากร การวางแผนการปฏิบัติงาน การดำเนินการตามแผน การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี และข้อเสนอแนะที่ได้แบบสอบถามปลายเปิด สรุปผลได้ดังนี้

5.1.3.1 การเตรียมการด้านบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยความคิดเห็นในเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ เรื่องการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนเรื่องการจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอกให้บุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนเรื่องการทำแผนการส่งครูไปศึกษาต่อ อบรม เพื่อพัฒนาตนเองตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D) พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยความคิดเห็นในเรื่องบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือเรื่องใน การดำเนินงานตามแผนบุคลากรเต็มใจและมีส่วนร่วมในการประชุมส่วนเรื่องการเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นในเรื่อง สถานศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศติดตามผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ เรื่องคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนตรวจสอบประจำปี ส่วนเรื่องกำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นในเรื่องการดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ ซึ่งมาตรฐาน ที่ได้รับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ แต่ละหน่วยงานนำจุดด้อยของสถานศึกษามาวิเคราะห์วางแผนและการนำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำสารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน ส่วนเรื่องคณะกรรมการตรวจสอบภายในวิเคราะห์หาสาเหตุแก้ไขผลการปฏิบัติงานจากผลการตรวจสอบติดตามการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) พบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นในเรื่องผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ เรื่องการจัดทำรายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และ สพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนเรื่องการวางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมินภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

สรุปความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกมีความพร้อมอยู่ในระดับมากและมีความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ(PDCA) คือมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดทำแผนการดำเนินงานมีการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้มีการประเมินผลการดำเนินงานและมีการนำข้อมูลผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

5.1.4 ข้อเสนอแนะรวบรวมจากคำถามปลายเปิด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้ดำเนินการดังนี้

5.1.4.1 จัดการอบรม สัมมนา ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องจัด โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด

5.1.4.2 เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาคือ ผู้บริหารและครูผู้ปกครอง ชุมชน โดยจัดประชุมชี้แจงความสำคัญและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพพร้อมรองรับการประเมินภายนอก

5.1.4.3 ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ หรือส่งครูบรรจุใหม่เข้ารับการอบรมเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือ สมศ.

5.1.4.4 อบรมครูบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาทุกคน

5.2 การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีประเด็น การอภิปรายดังนี้

5.2.1 การเตรียมการด้านบุคลากร พบว่าโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการเตรียมการด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูผู้สอนมีระดับความคิดเห็นในการเตรียมการด้านบุคลากรอยู่ในระดับสูงสุดในเรื่องการสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีมมีความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานดำเนินงานรับผิดชอบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:12) แสดงให้เห็นว่าในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาต้องร่วมมือร่วมใจทำงานเป็นทีมและต้องทำทุกคนเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ความสำคัญมีการวางแผนในการเตรียมการด้านบุคลากร มีจำนวนครูและบุคลากรเพียงพอเพื่อการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดในเรื่องการประชุมชี้แจงการทำงานมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและให้ความสำคัญในเรื่องการประชุมชี้แจงบุคลากรและมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันและเป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อจะได้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งกำหนดแผนการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของตนควบคู่ไปด้วยการมีความสำคัญซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกตามพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องรับการประเมิน 1 ครั้งทุก 5 ปี แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง

การบริหารงานการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจนมีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ประสบความสำเร็จผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสำนักงานพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความ สอดคล้องกับผลการวิจัยของธเนศ ขำเกิด (2544:171) ที่กล่าวถึงการเตรียมการเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเรื่องการประกันคุณภาพและ กรมสามัญศึกษา (2542:26) กล่าวว่าเป็นการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก การยอมรับการเตรียม ความพร้อมในด้านต่างๆที่จะทำให้ครูและบุคลากรทุกคนร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกให้แก่ บุคลากรในโรงเรียนค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ เพราะเอกสาร คู่มือ หนังสืออื่นๆเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษามีอยู่จำกัดและเป็นเอกสารที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาแจกให้สถานศึกษาใช้ เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เมื่อสถานศึกษาได้รับไปใช้ในการดำเนินการครูทุกคนไม่ได้ถือครองใช้ ร่วมกันกับผู้รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีความเห็นว่าเอกสารหรือหนังสือคู่มือ ที่ผลิตขึ้นเพื่อการศึกษาคว้นคว่าไม่เพียงพอและไม่

5.2.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan-P) โรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 มีการดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการวางแผนการ ปฏิบัติการในระดับมากซึ่งมีความสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 :17-18) ที่กล่าวว่าวางแผนต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจัดลำดับความสำคัญของ เป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบและมีความ สอดคล้องกับการวิจัย ธเนศ ขำเกิด (2544:172) กล่าวถึงการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษาเริ่ม จากการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และสภาพข้อมูลพื้นฐานของ สถานศึกษาดังตั้งชี้และเกณฑ์ที่คาดหวังถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนประกันคุณภาพ ของสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาอาจวางแผนตามรูปแบบของธรรมเนียมสถานศึกษาหรือแผนพัฒนา สถานศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรวมทั้งจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแผนปฏิบัติการ ประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนการประเมินคุณภาพการศึกษาแผนงบประมาณ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานให้เป็นปัจจุบันการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ การปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน

จากความคิดเห็นผู้บริหารที่พบว่า มีความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในการวางแผนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับ กฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นในเรื่องจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นกระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ต่างๆ ตามมาตรฐานด้านผู้เรียนที่กำหนด ด้านครูผู้สอน พบว่ามีความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำแผนส่งครูไปศึกษาดู อบรมเพื่อพัฒนาตนเองตามมาตรฐานครูและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบุคลากรมีความตระหนักและต้องการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา

5.2.3 การดำเนินการตามแผน (Do-D) พบว่า โรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการดำเนินการตามแผนอยู่ในระดับมากโดย มีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานได้อย่างเต็มความสามารถอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร กำกับติดตาม ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับการวิจัยของ ชเนศ จำเกิด (2544:173) ว่าการดำเนินการตามแผนประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการนำไปสู่การปฏิบัติจริงโดยยึดหลักเขียนในสิ่งที่ทำ ทำในสิ่งที่เขียน มีหลักฐานปรากฏว่าได้ทำแล้วสถานศึกษาต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาบุคลากร นิเทศ กำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องในระหว่างการดำเนินการตามแผน

ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า ทั้งผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงสุดในเรื่องเดียวกัน คือ บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี แสดงให้เห็นว่าบุคลากรภายในสถานศึกษาปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนด ได้ถูกต้องและตรงเวลาตามแผน ผู้เขียนแผนมีประสพการณ์การเขียนแผนจากการประกันคุณภาพรอบแรก จึงส่งผลให้มีการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับบุคลากรวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเพราะบุคลากรที่กล่าวมาในแต่ละเขตการศึกษาจะมีจำนวนจำกัด โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มี 82 โรงเรียนและของภาครัฐ มี 87 โรงเรียนรวม 169 โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบดูแลเขตนี้มี 19 คน หรือบุคลากรอื่นที่มีความรู้ความ

เข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษามีไม่เพียงพอที่มาประชุมหรือมาประชุมบ่อยและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน

5.2.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check-C) พบว่าโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการตรวจสอบการประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีการตรวจสอบการประเมินคุณภาพการดำเนินงานจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ ตรวจสอบ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมาย เขียนรายงานผลการประเมินนำไปใช้เป็นข้อมูล การปรับปรุงคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับกรมสามัญศึกษา (2542:38) ว่าเป็นการประเมินตนเองโดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานระหว่างการดำเนินงานตามแผน และตรงกับการวิจัยของ นิรมล กิติกุล (2542:179) ว่าเป็นกระบวนการตรวจตรา สอดส่องและแก้ไขการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้มีการประสานงานพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลมาแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษาเป็นไปตามกำหนด จากความคิดเห็นของผู้บริหาร พบว่า มีความคิดเห็นใน เรื่องคณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการตรวจสอบประจำปีอยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุดในเรื่อง เดียวกันคือ สถานศึกษาเตรียมพร้อมการ ในเรื่องกรณีพิเศษติดตามผล ของศึกษานิเทศก์ ตรงกับ องค์ประกอบที่ 5 ของ กฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่กล่าวว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาได้รับการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 3 ปี แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินการตามกระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำหรับด้านการตรวจสอบประเมินผล ผลการสำรวจเรื่องการสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมินมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น ๆ วิเคราะห์ได้ว่าผู้สร้างเครื่องมือไม่มีเอกสาร หนังสือหรือผลการวิจัยที่จะให้ศึกษาค้นคว้าที่หลากหลาย และอ้างอิงเป็นข้อมูลและความรู้ ใช้สำหรับสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมิน ผู้บริหารและครูจึงได้มีความเห็นว่าการสร้างเครื่องมือที่สร้างขึ้นได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น

5.2.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act-A) พบว่า โรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการดำเนินการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุดโดย มีการรวบรวมผลการประเมินมา

วิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมจัดทำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผนในระยะต่อไป จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัสวดี ราชสกุลชัย (2543:328) ที่ว่าการตรวจสอบสิ่งที่ทำตามแผนถ้าพบข้อผิดพลาด หรือข้อบกพร่องต้องทำการแก้ไขปรับปรุงและสอดคล้องกับการวิจัยของธนศ. จำเกิด (2544:175) ที่ว่าการใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นทุกปี

จากความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน พบว่า แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความพร้อมในการดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับตามกระบวนการและวิธีการที่ครูผู้รับผิดชอบงานประกัน คุณภาพดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน ส่วนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องแต่ละหน่วยงานนำจุดเด่นของสถานศึกษามาวิเคราะห์วางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้นแสดงว่าครูผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพ มีประสบการณ์มากในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาและมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการปฏิบัติตาม กฎกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คณะกรรมการตรวจสอบภายในวิเคราะห์สาเหตุ แก้ไขการปฏิบัติงาน จากผลการตรวจสอบติดตามการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นวิเคราะห์ได้ว่าเป็นเพราะการตรวจสอบคุณภาพภายในเป็นงานใหม่ ครูหรือบุคลากรที่ได้รับการอบรมเป็นผู้ตรวจสอบภายในยังไม่มีทักษะและประสบการณ์ในการตรวจหลักฐาน เอกสาร และบันทึกข้อมูลจากผลการปฏิบัติงาน จึงยังต้องเรียนรู้การเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานให้ครอบคลุม ชัดเจน และอ้างอิงได้เพื่อจะได้ใช้รายงานผลการปฏิบัติงานปรับปรุงแก้ไข และกำหนดเป็นแนวทางดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

5.2.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากที่สุดในเรื่องผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาได้ทำตามคำแนะนำการเขียนรายงานประจำปีประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐาน แผนงานของสถานศึกษา ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ สรุปผลการประเมินแต่ละด้านและภาคผนวก (การเขียนรายงานประเมินตนเองของแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา 2543:48-49) ซึ่งมีความ

สอดคล้องกับจํารัฐ นองมาก (2544:83-91) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรายงานประเมินตนเอง ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลการประเมินมาตรฐาน การศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ทำให้สถานศึกษามีการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและ สามารถใช้ในการตรวจสอบเพื่อรับการประเมินภายนอกได้และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2544:152) ที่กล่าวถึงการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานเป็นการนำผลการประเมิน มาเป็นรายงานผลการประเมินตนเองและเผยแพร่เป็นลายลักษณ์อักษร

การวางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษา หลังการประเมินภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย น้อยกว่าข้ออื่น ผลการสำรวจประเด็นนี้สอดคล้องกับเรื่องการวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อการแก้ไขการปฏิบัติงาน จากผลการตรวจสอบ ติดตามการประกันคุณภาพภายใน เมื่อวิเคราะห์หาสาเหตุยังไม่ชัดเจนการ วางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษา จึงทำไม่ได้เพราะ ต้องใช้ข้อมูลจากผลการตรวจสอบภายใน แนวทางการปรับปรุงการดำเนินการแก้ไขวิเคราะห์สาเหตุจากข้อมูลและวิเคราะห์ ปัญหาจุดอ่อนจุดแข็ง ได้จึงวางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมินคุณภาพภายในได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลจากการศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน และวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาในเรื่อง กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 มี ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางการนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกและนำไปปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

5.3.1.1 การเตรียมการด้านบุคลากร ควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนและมีครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จัดหาคู่มือเอกสาร ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกและสื่ออื่น ๆ เป็นแหล่ง การเรียนรู้ที่อำนวยความสะดวกในการค้นหาความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มเติม จัดเอกสารที่จำเป็นสำหรับครูทุกคนจะต้องใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอน ให้ทุกคนถือครอง จัดทำตารางกำหนดการประชุมครูเป็นปฏิทินวิชาการประชุมทำความเข้าใจ นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา แผนการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา รายงานผล การปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นระบบใช้เป็นอิเล็กทรอนิกส์จัดเก็บ ข้อมูลของโรงเรียน

5.3.1.2 การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) ในการดำเนินการบริหารโรงเรียน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอน แผนงบประมาณ แผนการประชาสัมพันธ์ โดยนำข้อมูลของโรงเรียนและ ผลการประเมินคุณภาพ รอบแรกมากำหนดเป็นภารกิจการปฏิบัติงาน ควรมีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบ รายละเอียดส่วนประกอบของแผนปฏิบัติการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผน การรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด

5.3.1.3 การดำเนินการตามแผน (Do) บุคลากรภายในโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบ งานตามที่ผู้บริหารกำหนดให้มีการร่วมกันทำงานตามแผนปฏิบัติงานที่แต่ละคนรับผิดชอบ โดยผู้บริหารต้องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานของบุคลากรให้ชัดเจนและจัดพิมพ์แจกให้ทุกคน ทราบ จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ที่พร้อมใช้งานให้พอเพียง กำหนดผู้ทำหน้าที่ ตรวจสอบติดตามคุณภาพภายใน นิเทศการดำเนินงาน

5.3.1.4 การตรวจสอบประเมินผล (Check) ควรมีการกำหนดหน่วยงาน รับผิดชอบตรวจสอบติดตาม นิเทศ และประเมินผลการดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ตรวจให้ การอบรมผู้ตรวจ ตรวจสอบงานของแต่ละงานด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐานและเหมาะสม กับงาน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ เขียนรายงานผลการตรวจให้ผู้บริหารและบุคลากรใน โรงเรียนทราบ

5.3.1.5 การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act) คณะกรรมการตรวจสอบ ภายในนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบมาพิจารณา มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผล ในภาพรวมทั้งหมดแล้วเขียนรายงานให้ผู้บริหารทราบ จัดประชุมแจ้งผลการตรวจติดตามคุณภาพ ภายในให้บุคลากรทุกคนทราบ และใช้เป็นข้อมูลวางแผนงานการศึกษาต่อไป

5.3.1.6 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี (Self Assessment Report/Annual Report) ผู้บริหารกำหนดให้มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเองซึ่งเป็นรายงาน ข้อมูลประจำปีการศึกษาของโรงเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

ผลจากการวิจัย ที่พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและ ครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความคิดเห็นสอดคล้อง กันในเรื่องเกี่ยวกับการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ ได้แก่

1) เรื่องการจัดการแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอกให้บุคลากร ซึ่งอยู่ในขั้นเตรียมการด้านบุคลากร

2) เรื่องการเชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญร่วมกับบุคลากร วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการตามแผน

3) เรื่องการกำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งอยู่ในขั้นตอนของการตรวจสอบประเมินผล

แสดงให้เห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในประเด็นของสภาพและความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร การศึกษา ประสิทธิภาพหรือแนวทางการดำเนินการของการทำงานร่วมกันบุคลากรภายในสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก รวมทั้งควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการทำงานที่มีคุณภาพเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งต้องเกิดขึ้นทุก 5 ปี สำหรับแต่ละสถานศึกษา และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542ก). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- _____. (2542ข). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- _____. (2542ค). เส้นทางการสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติการศึกษา : แนวทางการดำเนินการปฏิบัติ
การศึกษาระดับกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรูญ เรืองขจร. (2545). คู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- จรัส นองมาก. (2544). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชันพรีนติ้ง.
_____. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้องและมีความสุข. กรุงเทพมหานคร :
ฟิสิก เซ็นเตอร์.
- ชีรวัดน์ นิจนตร. (2542). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ฐาปนา ฉิ่งไพศาล. (2543). การบริหารโครงการและการศึกษาที่เป็นไปได้. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร : ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- นิรมล กิติกุล. (2542). องค์การและการจัดการ. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- เนาวรัตน์ แยมแสงจันทร์. (2542). แนวคิดและกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบองค์การ.
กรุงเทพมหานคร : การศึกษาจำกัด.
- ปกรณ ปรียากร. (2544). การวางแผนกลยุทธ์ แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพมหานคร :
เสมาธรรม.
- พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. (2542). องค์การและการจัดการ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พูนทรัพย์ นาคนาคา. (2544). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.

เขาวกุล เกียรติสุนทร. (2543). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

วรารัตน์ เขียวไพรี. (2542). องค์การและการจัดการ : กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์. (2543). องค์การและการจัดการ.(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร :

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต .

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.

สถิต กองคำ. (2542). เทคนิคการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครราชสีมา.

สมคิด พรหมขู้. (2542). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.

สมศักดิ์ สีนุระเวชชัย. (2541). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541ก). การประกันคุณภาพการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

_____. (2541ข). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาเล่ม1. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา

ลาดพร้าว.

_____. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพมหานคร :

พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543ก). ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

_____. (2543ข). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมิน.

กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

_____. (2543ค.). แนวทางการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา. (เอกสารอัดสำเนา).

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). หลักเกณฑ์

และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.(2543). รายงานการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่ง

สินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). การประเมินโครงการ : หลักการและประยุกต์. (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง.

สุทัศน์ ยกส้าน. (2542). แนวทางการประกันคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สมเด็จพระเจ้าพระยา.

สุนันทา เลาหพันธ์. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สมเด็จพระเจ้าพระยา.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2543). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : จามจุรี.

อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). หลัก 2 เทคนิคการวางแผน. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ

ธเนศ จำเกิด. (2544, ธันวาคม – 2545, มกราคม). “การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : มโน

ทัศน์ที่จำเป็นต้องทบทวน.” วารสารเทคโนโลยี, 27. หน้า 171-175.

มดิชนสุดสัปดาห์. (31 ธ.ค. 2545- 6 ม.ค 2545). “เบื้องหน้า-เบื้องหลังจัดอันดับการศึกษาไทยเกือบ

โหล่ง.” หน้า 20-21.

ออรุณ จันทวนิช (2542) “แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ” วารสาร

ข้าราชการ, 3. หน้า 5-9.

เอกสารอื่นๆ

กาญจนา เวชวิฐาน. (2543). การศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

มัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. (การศึกษาด้วยตนเอง). สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วิทยานิพนธ์

- ฉัตรชัย ต๊ะปิ่นตา. (2544). การเตรียมโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉัตรชัย ผ่องสุวรรณ. (2544). ความพร้อมในการขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาติชาย พิมพีไธย. (2543). การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยที่มีอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ญาณอาภา ทับทิมทอง. (2545). การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทองสุข แสงกล้า. (2546). สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชนีทิพย์ บูรณพันธุ์วิวัฒน์. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก ปีการศึกษา 2543. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บัญญัติ ทองสวัสดิ์. (2541). การมีส่วนร่วมในกระบวนการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติตาม การรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประทีน จำปาเงิน. (2545). ความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกรอบแรกด้านกระบวนการ ของโรงเรียนแกนนำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผ่องพรรณ ลิ้มเล็งเลิศ. (2544). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านวิชาการของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา. จังหวัด เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วิชัย บำรุงศรี. (2544). การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถิต ยังคง. (2544). ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมพงษ์ โลกเป็ย. (2541). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอกใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สยาม สุ่มงาม. (2541). กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางประกันคุณภาพกรณีศึกษา โรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หยด คณ ไททอง. (2544). สภาพปัญหาการประเมินผลภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อุดม สิริเสรีภาพ. (2541). การพัฒนาโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 7 เพื่อการรับรองมาตรฐานคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาต่างประเทศ

ELECTRONIC SOURCES

Bof A.M. (1997). Improving the quality and efficiency of primary education in Brazil.

Focusing : The case of Rondonopolis. Retrieved November 25, 2005, from

Dissertation Abstracts Interntational.

Meegan, Elizabeth A. (1986). Participation in planning and Quality of catholic Elementaly

School in Milwaukee, pp1139-A. Retrieved October 4, 2005, from **Dissertation**

Abstracts International.

ด
ร
ค
น
ว

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ที่ มธบ 0306(1)/07041

4 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางวัฒนา รวยสำราญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ด้วย นางสาวณิชารัตน์ ชมภู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก โรงเรียนเอกชน พื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570, 576

(นางสาวณิชารัตน์ ชมภู 0-6031-5880)

ที่ มธบ 0306(1)/07041

4 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางนฤมล เนื่องช้าง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ด้วย นางสาวฉวีรัตน์ ชมภู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำ
การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก
โรงเรียนเอกชน พื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570, 576

(นางสาวฉวีรัตน์ ชมภู 0-6031-5880)

DPU

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ Dhurakij Pundit University

แหล่งวิชาการประสานความรู้ธุรกิจ

๑๑๐/๑-๔ ถนนประชาชื่น หล้าสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๔-๗๓๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๔๙-๙๖๐๕

110/1-4 Prachachuen Rd., Laksi, Bangkok 10210 Tel. (662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

93

ที่ มธบ 0306(1)/07041

4 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายชรัตน์ สินธุสะอาด

ที่ปรึกษา เมืองโบราณ ช้างสามเศียร สมุทรปราการ

ด้วย นางสาวฉัตรรัตน์ ชมภู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกโรงเรียนเอกชน พื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570, 576

(นางสาวฉัตรรัตน์ ชมภู 0-6031-5880)

บันทึก

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ที่ บว. 0306(1)/ 2273

วันที่ 23 พฤษภาคม 2549

จาก บัณฑิตวิทยาลัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สินธวะา คามดิษฐ์

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวณิชารัตน์ ชมภู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 576,592

(นางสาวณิชารัตน์ ชมภู 0-6034-5880)

บันทึก

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ที่ บว. 0306(1)/ ๖273

วันที่ 23 พฤษภาคม 2549

จาก บัณฑิตวิทยาลัย

เรียน อาจารย์โชติ แย้มแสง

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวณิชารัตน์ ชมภู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1"

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 576,592

(นางสาวณิชารัตน์ ชมภู 0-6034-5880)

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ มธบ 0306(1)/07233

19 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน

ด้วย นางสาวณิชารัตน์ ชมภู นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนเอกชน"

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขออนุญาตแจกแบบสอบถามผู้บริหารและอาจารย์ภายในโรงเรียนของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำริชอบ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570, 592

(นางสาวณิชารัตน์ ชมภู 0-6031-5880)

ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. อำเภอเมืองสมุทรปราการ ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลสวนปากน้ำ	2. โรงเรียนอนุบาลสวนแพรภษา
3. โรงเรียนอนุบาลจันทนา	4. โรงเรียนอนุบาลรัศมีคุณ
5. โรงเรียนดีพร้อม	6. โรงเรียนเคหะบ้านใหม่
7. โรงเรียนอนุบาลเทพคุณ	8. โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์
9. โรงเรียนภรวิชัย	10. โรงเรียนอนุบาลบุญมาศ
11. โรงเรียนอนุบาลมิตรอุดม	12. โรงเรียนอนุบาลบ้านหนู
13. โรงเรียนอนุบาลตันติภักดิ์	14. โรงเรียนอนุบาลนนท์
15. โรงเรียนอนุบาลอนงค์วิฑู	16. โรงเรียนอนุบาลจตุรมุข
17. โรงเรียนอนุบาลพัฒนาสุข	18. โรงเรียนอนุบาลกิติมา
19. โรงเรียนอนุบาลสุวิชา	20. โรงเรียนฉัตรสุดา
21. โรงเรียนบ้านไทรงาม	22. โรงเรียนสุมานัน
23. โรงเรียนสตรีศึกษา	24. โรงเรียนทอรัค
25. โรงเรียนอู่ทิพย์	26. โรงเรียนดิษิตี
27. โรงเรียนมนต์เสรี	28. โรงเรียนล้วนพุกษา
29. โรงเรียนชวลิตวิทยา	30. โรงเรียนสุขเจริญผล
31. โรงเรียนสุขเจริญผลแพรภษา	32. โรงเรียนปราณีนาอนุตร
33. โรงเรียนสิริวิฑูศึกษา	34. โรงเรียนอุ่นอารีวิทยา
35. โรงเรียนครุฑรัตน์	36. โรงเรียนเฉลิมวิทยา
37. โรงเรียนศึกษาสรรค์	38. โรงเรียนเสงี่ยมวิทยานุกูล
39. โรงเรียนจตุพรวิทยา	40. โรงเรียนประภามนตรี 2
41. โรงเรียนป้วยฮั่ว	42. โรงเรียนซิกซ์วิทยาลัย
43. โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล	44. โรงเรียนอนุบาลสาริน
45. โรงเรียนอนุบาลจิตรอาทร	46. โรงเรียนอนุบาลเพชรงาม
47. โรงเรียนอัสสัมชัญสมุทรปราการ	48. โรงเรียนอนุศาสน์วิทยา
49. โรงเรียนอนุศาสน์วิทยาสมุทรปราการ	50. โรงเรียนเฉลิมไฉไลวิทยา
51. โรงเรียนศรีวิทยาปากน้ำ	52. โรงเรียนนพคุณวิทยา
53. โรงเรียนบูรารักษ์	54. โรงเรียนทรงวิทยา

55. โรงเรียนเซนต์โยเซฟทิพวัล
57. โรงเรียนอนุบาลธิดาพร

56. โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา

2. อำเภอพระประแดง ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลเขินคา	2. โรงเรียนอนุบาลเจริญวัย
3. โรงเรียนอนุบาลบัวขาว	4. โรงเรียนอนุบาลมารดา
5. โรงเรียนอนุบาลสดุดี	6. โรงเรียนอนุบาลศิริวิทย์
7. โรงเรียนนุชมาลีปุ้เจ้า	8. โรงเรียนสำราญวิทยา
9. โรงเรียนราชประชาสมาสัยฯ	10. โรงเรียนสาธิตอนุสรณ์
11. โรงเรียนศิริวิทยา	12. โรงเรียนฉัตรวุฒม์
13. โรงเรียนปัญญาวิทย์	14. โรงเรียนเขาวนาริคริสเตียน
15. โรงเรียนกาญจนวิทยา	16. โรงเรียนสันติคุณ
17. โรงเรียนอำนวยการวิทย์	18. โรงเรียนอาษาวิทยา
19. โรงเรียนประชานาถ	

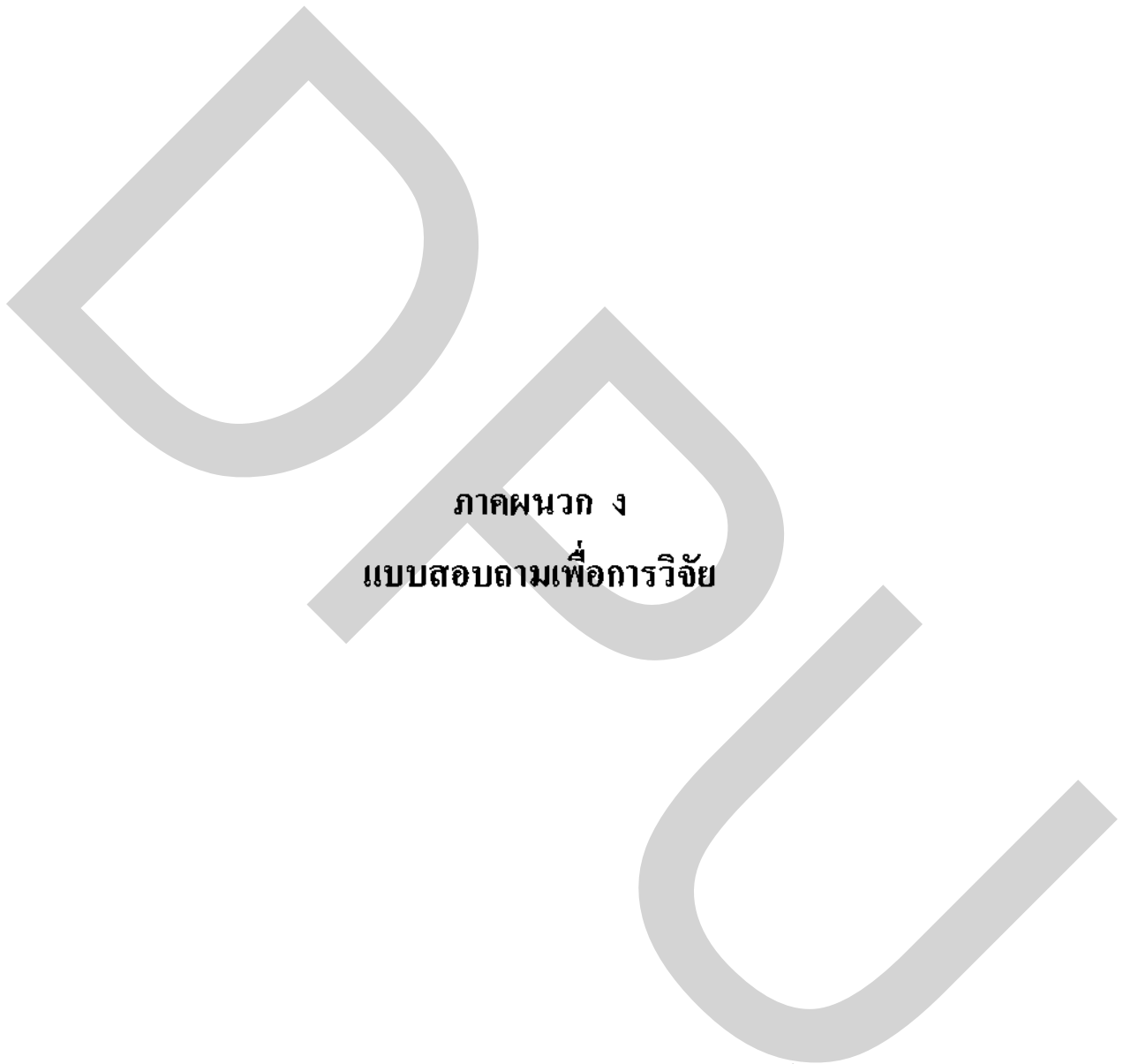
3. อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลเทพกร	2. โรงเรียนนพคุณศึกษา
3. โรงเรียนอนุบาลนานาชาติเซนต์แอนดรูส์	4. โรงเรียนเทพกรศึกษา
5. โรงเรียนสารสาสน์สมุทรสาร	6. โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษา

รายชื่อโรงเรียนเอกชน ที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอชัยบุรี

1. โรงเรียนไกรลาศศึกษา	2. โรงเรียนอนุบาลศิริกานต์
3. โรงเรียนเตรียมบัณฑิต	4. โรงเรียนประสานมิตร
5. โรงเรียนผ่องสุวรรณวิทยา	6. โรงเรียนพระวิสุทธิวงค์
7. โรงเรียนพัฒนาวิทยา	8. โรงเรียนเฟื่องฟ้าวิทยา
9. โรงเรียนมูลนิธิการศึกษาประชาเจริญ	10. โรงเรียนเข้มสะอาดรังสิต
11. โรงเรียนระเบียบวิทยา	12. โรงเรียนศรีจิตรา
13. โรงเรียนวงศ์ไพฑูรย์วิทยา	14. โรงเรียนสวนอักษร
14. โรงเรียนสองภาษาวัชรพล	16. โรงเรียนสิวลี
17. โรงเรียนอนุบาลทีปรกร	18. โรงเรียนอนุบาลบ้านนารักษ์
19. โรงเรียนอนุบาลฟ้าใส	19. โรงเรียนอนุบาลลัดดาวรรณ
21. โรงเรียนอนุบาลศิริกานต์	22. โรงเรียนอนุบาลสุภสร
23. โรงเรียนกานต์บดิน	24. โรงเรียนโชคชัยรังสิต
25. โรงเรียนพิพพากรวิทยาการ	26. โรงเรียนชัยวิทย์
27. โรงเรียนชัยวิทยา (ตงมื่น)	28. โรงเรียนบรจรบรักษ์
29. โรงเรียนบริบูรณ์ศิลป์รังสิต	30. โรงเรียนปิยวัฒนาศาสตร์

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

--	--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
กระบวนการเตรียมรับการประเมินของ โรงเรียนเอกชน
เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ให้นำมาใส่ด้วยโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการเตรียมรับการประเมินภายนอก

1. การเตรียมการด้านบุคลากร
2. การดำเนินการตามวงจร PDCA
3. การจัดทำรายงานประเมินตนเอง

โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ตอบจะถือเป็นความลับไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ใดทั้งสิ้นและผลการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และขอขอบพระคุณในความกรุณามา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง ซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านหรือโรงเรียนของท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- ผู้บริหารโรงเรียน (ครูใหญ่/ ผู้ช่วยครูใหญ่)
- ครูผู้รับผิดชอบงานประเมินคุณภาพ
- ครูผู้สอน

2. โรงเรียนของท่านเปิดสอนระดับใด

- อนุบาล
- ประถมศึกษา
- อนุบาลและประถมศึกษา

3. ประสบการณ์ของท่านในความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของท่าน

- น้อยกว่า 3 ปี
- 3 – 5 ปี
- มากกว่า 5 ปี

4. ท่านได้รับความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาโดยวิธีใด

- ศึกษาจากเอกสาร
- จากการอบรมสัมมนา
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 กระบวนการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่

การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามระดับความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

- 5 หมายถึง การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ใน ระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ใน ระดับมาก
 3 หมายถึง การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ใน ระดับปานกลาง
 2 หมายถึง การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ใน ระดับน้อย
 1 หมายถึง การเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ใน ระดับน้อยที่สุด

กระบวนการเตรียมการของสถานศึกษา	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเตรียมการด้านบุคลากร					
1. ประชุมชี้แจงบุคลากรและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ					
2. อบรมบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อ สร้างความตระหนักความเข้าใจ และความสำคัญ ของการประกันคุณภาพการศึกษา					
3. จัดแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายในและภายนอกเช่นเอกสาร คู่มือ หนังสือให้บุคลากร					
4. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการ การประกันคุณภาพการศึกษา					
5. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานดำเนินงานรับผิดชอบสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันทำงานเป็นทีม					
6. กำหนดแผนการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

กระบวนการเตรียมการของสถานศึกษา	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
การวางแผนการปฏิบัติงาน(Plan-P)					
1. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือมาตรฐาน การศึกษา					
2. จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย					
3. จัดทำแผนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
4. กำหนดแนวคิด แนวทาง รูปแบบ วิธีการประกัน คุณภาพ					
5. กำหนดระยะเวลา และกำหนดผู้รับผิดชอบ					
6. วิเคราะห์การประเมินผลรอบแรกแล้วนำมา วางแผน					
7. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี					
8. จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร					
9. จัดทำ แผนการส่งครูไปศึกษาต่อ อบรม เพื่อ พัฒนาตนเองตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ การศึกษา					
10. จัดทำแผนงบประมาณ					
11. จัดทำข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน					
12. นำข้อมูลสถานศึกษา มากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
13. วางแผนการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนให้ บุคลากร นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับ ทราบการปฏิบัติการและผลการปฏิบัติงาน					
14. จัดการประชุมการปฏิบัติงานตามแผนและ รายงาน ผลการปฏิบัติงานตามแผน					

กระบวนการเตรียมการของสถานศึกษา	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การดำเนินการตามแผน (Do-D)					
1. บุคลากรภายในทุกคนปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
2. ผู้รับผิดชอบแต่ละส่วนนิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผนและบันทึกผลการติดตามเป็นรายบุคคล ฝ่าย กลุ่มสาระนำเสนอผู้บริหารทุกภาคเรียน					
3. ผู้รับผิดชอบประเมินภายใน สร้างสื่อ จัดทำเอกสาร คู่มือ แจกให้ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละงาน					
4. ผู้บริหารจัดตั้งหน่วยงานความสะอาด เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ ระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้บุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละงาน					
5. ในการดำเนินงานตามแผน บุคลากรเต็มใจและมีส่วนร่วมในการประชุม					
6. จัดส่งครูไปศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง					
7. เชิญศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับบุคลากร วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน					
8. ผู้รับผิดชอบทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามลักษณะของงานอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง					
9. คณะทำงาน ทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอหัวหน้า ฝ่ายอย่างต่อเนื่อง					
10. หัวหน้าทุกระดับจัดให้มีการประชุมตรวจสอบทบทวน การปฏิบัติงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง					

กระบวนการเตรียมการของสถานศึกษา	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน คุณภาพภายนอก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. ผู้บริหาร ประชุม ตรวจสอบ ทบทวน การปฏิบัติงานและนิเทศงาน ปรับปรุงงาน ตามแผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง					
การตรวจสอบประเมินผล (Check-C)					
1. สถานศึกษาเตรียมพร้อมสำหรับศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศติดตามผล					
2. แต่งตั้งผู้ตรวจสอบ ติดตามคุณภาพภายใน สถานศึกษา					
3. ผู้ตรวจสอบ นิเทศ ติดตามแผนการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา					
4. คณะกรรมการวางกรอบการประเมินและจัดทำ เครื่องมือการประเมิน					
5. กำหนดและสร้างเครื่องมือที่ได้มาตรฐานสำหรับการประเมิน					
6. คณะกรรมการดำเนินการติดตามตรวจสอบ ภายในให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา ตามแผนการตรวจสอบประจำปี					
7. แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จำแนกข้อมูลหาสาเหตุ แล้วปรับปรุงแก้ไข					
การนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา (Act- A)					
1. คณะกรรมการตรวจสอบภายใน วิเคราะห์หาสาเหตุ แก้ไขผลการปฏิบัติงาน จากผลการตรวจสอบ ติดตามการประกันคุณภาพภายใน					
2. ประชุมผู้ปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาผลการตรวจสอบภายในเพื่อระดมความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน					

กระบวนการเตรียมการของสถานศึกษา	ความคิดเห็นที่มีต่อการเตรียมรับการประเมิน				
	คุณภาพภายนอก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ผู้รับผิดชอบเสนอแนะและปรับปรุงการปฏิบัติงานจากผลการวิเคราะห์ และข้อสังเกตจากการตรวจ					
4. แต่ละหน่วยงานนำจุดด้อยของสถานศึกษามาวิเคราะห์วางแผนและปรับปรุง					
5. แต่ละหน่วยงานนำจุดเด่นของสถานศึกษามาวิเคราะห์ และวางแผนปรับปรุงให้ดีขึ้น					
6. นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำสารสนเทศให้สะดวกในการใช้และเป็นปัจจุบัน					
7. ดำเนินการรักษามาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับให้คงอยู่ซึ่งมาตรฐานที่ได้รับ					
การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี					
1. ผู้บริหารจัดทำข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา					
2. จัดทำเอกสาร วิสัยทัศน์ เป้าหมาย มาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษาเป็นเอกสารเผยแพร่					
3. รายงานประเมินผลการประเมินจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาที่ไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้					
4. จัดทำรายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ. และสพฐ. ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอน					
5. รายงานประเมินผลการประเมินตามมาตรฐานของ สมศ.และ สพฐ.ทุกตัวบ่งชี้ด้านการจัดการศึกษา					
6. วางแผนยกระดับมาตรฐานการศึกษาหลังการประเมินภายในสถานศึกษา					

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่น

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ประชุม	201.5444	521.9811	.6176	.9728
อบรม	201.7000	524.6618	.5156	.9731
จัดแหล่ง	201.8889	524.5718	.4842	.9732
ตั้งเสริม	201.4222	526.5838	.5597	.9729
แต่งตั้ง	201.4444	523.8677	.5780	.9729
กำหนดแผน	201.7222	517.9107	.7276	.9725
กำหนดวิธี	201.6000	525.0742	.6126	.9728
จัดลำดับ	201.6556	521.5991	.7000	.9726
จัดทำแผน	201.5778	523.9546	.6387	.9727
กำหนดแนว	201.6333	522.2124	.6430	.9727
กำหนดระยะ	201.6667	523.6854	.6771	.9727
วิเคราะห์	201.5556	520.7665	.6796	.9726
แผนปฏิบัติ	201.3333	523.7753	.6184	.9728
จัดการ	201.3444	521.0149	.6985	.9726
ตั้งครู	201.7778	518.4444	.6131	.9728
งบประมาณ	201.7333	521.5461	.6524	.9727
พื้นฐาน	201.5000	519.9382	.7151	.9725
สถานศึกษา	201.4667	522.3865	.6729	.9727
ประชาสัมพันธ์	201.6222	519.4737	.6608	.9727
ประชุม	201.6889	519.6549	.6651	.9726
ภายใน	201.4556	529.2845	.4530	.9732
มีเทศ	201.7000	524.8865	.5988	.9728
สร้างที่	201.7778	519.9501	.6439	.9727
สะดวก	201.7222	521.0568	.6009	.9728
คามแผน	201.5444	528.0261	.4467	.9732
พัฒนา	201.5556	519.3958	.6320	.9728
วิทยากร	202.1556	521.4811	.5093	.9732
รายงาน	201.9111	523.4976	.5091	.9731
หัวหน้า	201.9333	518.7596	.6395	.9727
ตรวจสอบ	201.8556	517.8778	.6313	.9728
ปรับปรุง	201.6222	519.5186	.6906	.9726
เตรียมพร	201.7222	521.1467	.6930	.9726
คุณภาพ	201.7333	520.9618	.6549	.9727
ทบทวน	201.8667	519.9371	.7073	.9725
วางกรอบ	202.0000	518.4045	.7161	.9725
เครื่อง	201.9444	517.4688	.7161	.9725
ดำเนิน	201.7667	521.3719	.6878	.9726

งานที่	201.8556	520.3047	.7014	.9726
สาเหตุ	201.8000	521.0157	.6760	.9726
พิจารณา	201.7444	518.2823	.7166	.9725
เสนอแนะ	201.8111	517.9976	.7695	.9724

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
จุดข้อ	201.6778	521.9512	.6479	.9727
จุดเด่น	201.7000	519.4034	.6968	.9726
การสน	201.7111	520.6572	.6336	.9727
มาตรฐาน	201.5222	522.0725	.6363	.9727
ทั่วไป	201.4667	520.9933	.6650	.9727
เป้าหมาย	201.6000	518.0404	.6927	.9726
ที่ได้	201.7667	518.2258	.6239	.9728
ตพฐ	201.5333	519.0157	.6913	.9726
บ่งชี้	201.5889	518.0201	.6603	.9727
ยกระดับ	201.6333	518.7966	.5886	.9729

Reliability Coefficients

N of Cases = 90.0

N of Items = 51

Alpha = .9733

